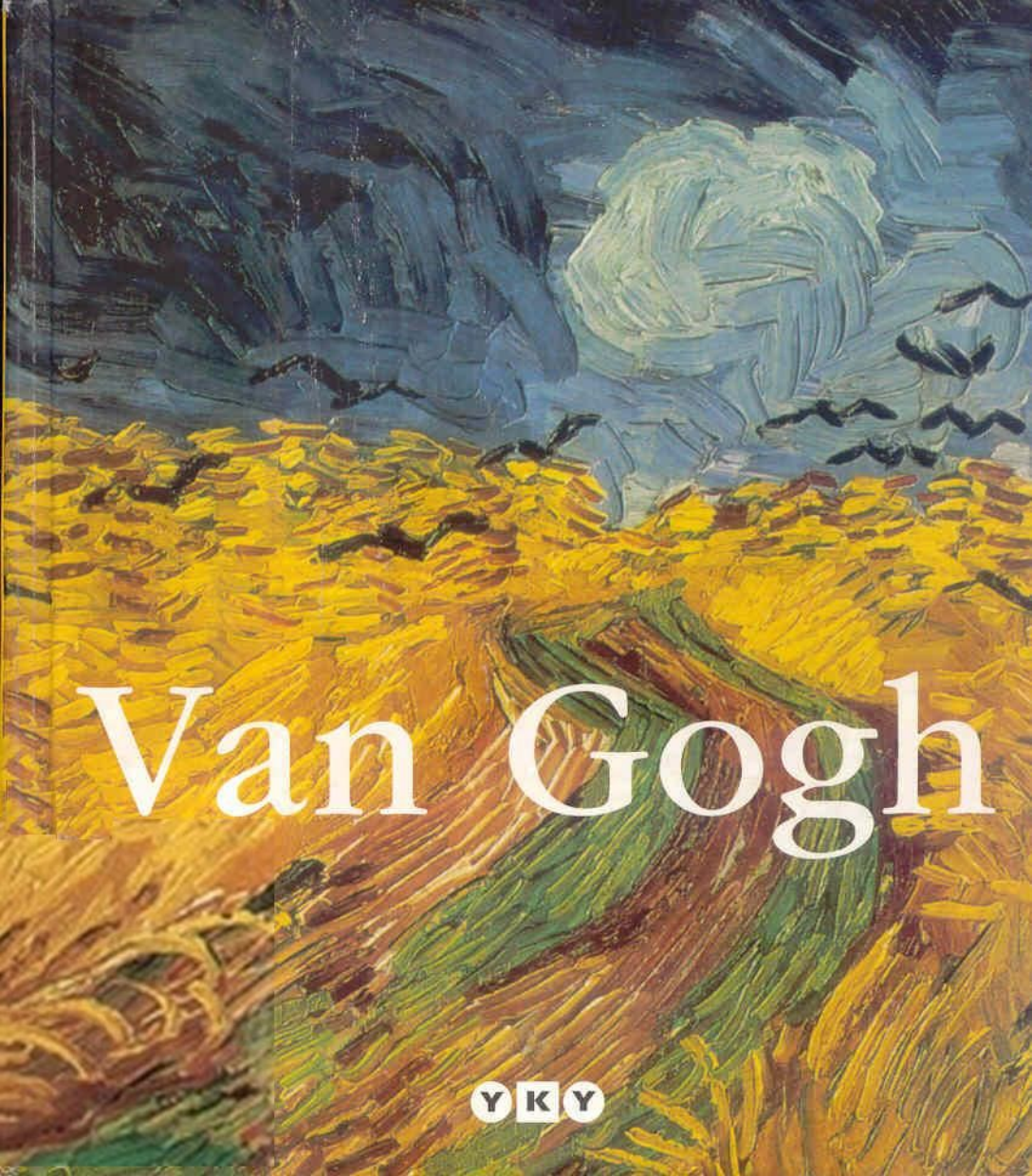

Van Gogh
YKY

Van Gogh

1853-1890

YKY

Yapı Kredi Yayınları - 3102
Sanat - 162
Van Gogh
Özgün adı: Van Gogh
Çeviren: Betül Kadıoğlu
Kitap editörü: Begüm Kovulmaz
Düzelti: Filiz Özkan
Grafik uygulama: Banu Çimen

© 2005 Confidential Concepts, worldwide, USA
© 2005 Sirocco, London, UK
© 2009 Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık

Tasarım: Baseline Co Ltd,
61A – 63A Vo Van Tan Street 4th Floor
District 3, Ho Chi Minh City Vietnam

Başka türlü bir açıklamaya yer verilmediği sürece, resim hakları fotoğrafçılara aittir. Yoğun araştırmalara rağmen, telif haklarının kime ait olduğunu saptamak her seferinde mümkün olmamıştır. Tespit edilemeyen telif hakları konusunda bilgisi olanların bildirmesi rica olunur.

YKY'de 1. baskı: Nisan 2010
ISBN: 978-975-08-1730-4

Sertifika No: 12334
Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Yapı Kredi Kültür Merkezi
İstiklal Caddesi No. 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: http://alisveris.yapikredi.com.tr

Sayfa 4:
Otaportre, Saint-Rémy, Ağustos sonları, 1889 Tuval üzerine yağlıboya, 57 x 43.5 cm Özel Koleksiyon, New York

"İnsan ressamların değil, doğanın dilini dinlemeli; varlıkların hissettirdikleri resimlerin hissettirdiklerinden çok daha önemlidir."

— Vincent Van Gogh

Zamandizin

1853 Vincent Van Gogh 30 Mart'ta Hollanda'nın güneyinde, Belçika sınırı yakınlarındaki Groot Zunder'de doğdu. Protestan papaz Theodorus Van Gogh ve Anna Van Gogh-Carbentus'un altı çocuğunun en büyüğüydü. Ailesi ona tam bir yıl önce aynı gün ölü doğan abisinin adını verdi.

1857 1 Mayıs'ta erkek kardeşi Theodorus doğdu. Van Gogh hayatı boyunca özellikle Theodorus'la yakın bir ilişki kurdu ve ikili hiç bağlarını koparmadılar.

1869 Amcası tarafından Lahey'deki Goupil & Co. galerisinde çalışmak üzere işe alındı ve 17. yüzyıl Hollanda resminin yanı sıra (özellikle Rembrandt) 20. yüzyıl İngiliz sanatı ve Barbizon ekolünün çalışmalarıyla haşır neşir oldu.

1872 Bu yıl kardeşi Theo'yla hayatlarının sonuna dek sürecek olan mektuplaşmalar başladı.

1873 Goupil'in Londra şubesinde çalışmaya başladı. Londra'da ev sahibesinin kızı Ursula tarafından reddedilerek aşkla ilk aldatıcı karşılaşmasını yaşadı.

1874 Ekim ayında Goupil galerisinin Paris'teki merkezine gönderildi ve burada yalnız başına kalıp kendisini Kitab-ı Mukaddes çalışmalarına adadı.

1876 İhmalkârlığı nedeniyle Goupil'deki işinden çıkarıldı. İngiltere'ye dönüp önce öğretmenlik yaptı, ardından bir papazın yardımcısı olarak çalışmaya başladı.

1877 Van Gogh Amsterdam'a döndü ve İlahiyat Fakültesi'ne girmek için hazırladı.

1878 İlahiyat Fakültesi'ni bırakınca papaz olma imkânı da kalmadı.

1879 Brüksel Protestan Kilisesi'nin emriyle Van Gogh sonunda Wasme'de altı ay papaz olarak çalışma izni aldı. Ama neredeyse fanatiklik derecesindeki gayretleri sebebiyle anlaşması uzatılmadı. Depresyona girdi ve dokuz ay boyunca ailesiyle bağlarını kopardı.

1880 Pek çok başarısızlıktan sonra Van Gogh sanat kariyerine başladı. Brüksel'e gitti, Hollandalı ressam Van Rappard'ın atölyesinde anatomi ve perspektif üzerine çalıştı.

Lahey dönemi 1881-1883:

1881 Ailesinin Etten'deki evine döndü ve desenini geliştirdi. Ancak kuzeni Kee Vos-Stricker'a âşık oldu ve şiddetli bir biçimde reddedilerek yeniden depresyona girdi. Bu yılın sonunda Lahey'e giderek Anton Mauve'un atölyesine katıldı. Mauve kısa süre sonra dengesiz davranışları yüzünden Van Gogh'u kovdu. Kardeşi Theo'nun gönderdiği aylıkla geçimini sağlamasına rağmen Van Gogh, Sien adıyla da bilinen, beş yaşındaki çocuğuyla ortada bırakılmış olan Clasina Maria Hornik'e kol kanat gerdi.

1882 Kısa bir iyimserlik ve kesintisiz çalışma dönemi Sien'in kendisini terk etmesiyle yerini yeni bir depresyona bıraktı. Yine de Lahey döneminde Van Gogh neredeyse 200 desen (60 karakalem, 30 suluboya) yarattı. Bunlar çoğunlukla Hollanda manzaraları ve Sien'in portreleriydi.

Vincent

Nuenen dönemi 1883-1885:

1883 Yalnız ve depresyonda geçirdiği bir dönemden sonra Nuenen'e yerleşmiş olan ailesinin yanına dönmeye karar verdi. Atölyesini çamaşırhaneye kurdu.

1884 Margot Beggeman ve Vincent Van Gogh tanışıp evlenmeye karar verdiler. Ailelerin bu evliliğe karşı çıkması Margot'yu intihar teşebbüsüne itti. Van Gogh son anda onu kurtardı ama derinden sarsıldı. Bu dönemde pek çok amatör sanatçıya ders verdi.

1885 Babası kalp krizi geçirerek beklenmedik bir şekilde öldü. Van Gogh'un eserleri Paris'te beğenilmeye başladı. Kasım ayında Anvers'e gitmek için Nuenen'den ayrıldı. Bu dönem en verimli dönemlerinden biriydi. Çiftçilerin alçakgönüllülüğünü, çalışkanlığını, fakirliğini gösteren ve başyapıtlarından biri olan *Patates Yiyenler*'i bu dönemde yaptı. Rubens'in sanatını keşfetti ve daha açık renkler kullanmaya başladı; Japon baskılarını gördükten sonra da keskin renkler kullanmaya başlar.

Paris dönemi 1886-1888:

Kardeşi Theo'yla Paris'e yerleşti. Sanatçı sık sık Julien Tanguy'un (çoğunlukla Tanguy Baba denir) sanat galerisini ziyaret etti. Ancak 1887'den sonra Vincent'in kardeşi asabiyetinden ciddi olarak endişelenmeye başlar. Izlenimcilerin (özellikle Monet, Sisley ve Renoir'ın) etkisi altında daha açık renkler kullanmaya başladı. Ressam Pissarro'yla arkadaş oldu.

Arles dönemi 1888-1890:

1888 Van Gogh Arles'a yerleşti. Güneşin ve Provence renklerinin parlaklığından etkilendi. İki yılda 200'den fazla resim yapacaktır. Mayıs ayından sonra "Sarı Ev"de kalmaya başladı. Ekim ayında Gauguin ona katıldı ama farklılıkları ve sanat konularındaki anlaşmazlıkları aralarına uzaklık girmesine ve ilişkilerinin bozulmasına neden oldu. Aralık ayında Gauguin'le yaptıkları şiddetli bir tartışmadan sonra Van Gogh bir kulak memesini kesip gazete kâğıdına sararak Rachel adındaki fahişeye emanet etti. Hastaneye yatırıldı ve dehşete kapılmış olan Gauguin ayrıldı.

1889 Delilik nöbetleri yaşayan Van Gogh kendi isteğiyle Saint-Rémy-de-Provence'daki Saint-Paul-de-Mausole akıl hastanesine yattı ve burada bir yıl kaldı. Depresyon krizleriyle sekteye uğrasa da bu dönem sanatsal açıdan Van Gogh için çok önemli bir dönemdir. Başyapıtlarından bir kısmını, manzara resimlerini ve zeytin ağaçlarını bu dönemde yarattı.

1890 Paris'teki Bağımsız Sanatçılar Salonu'na on eseriyle katıldı. Auvers-sur-Oise'a yerleşerek kendisi de amatör bir ressam olan Doktor Gachet tarafından tedavi edildi. Kardeşine yük olduğuna inanan Van Gogh'un davranışları tekrar can sıkıcı olmaya başladı. 27 Temmuz'da kendisini göğsünden vurdu ve 29'u sabahında Theo'nun kollarında öldü.

Vincent Van Gogh'un hayatı ve eserleri öyle iç içe geçmiştir ki, resimlerine bakıp da onlarda hayat hikâyesini görmemek neredeyse imkânsızdır. Hayat hikâyesi bu güne kadar defalarca anlatılmış, artık efsaneleşmiştir. Van Gogh acının vücuda gelmiş hali, modern sanatın yanlış anlaşılmış kurbanı, yabancı olarak sanatçının simgesidir.

Scheveningen Sahili

Lahey, Ağustos 1882
Tuval üzerine yağlıboya, 34.5 x 51 cm
Rijksmuseum, Vincent Van Gogh Vakfı, Amsterdam

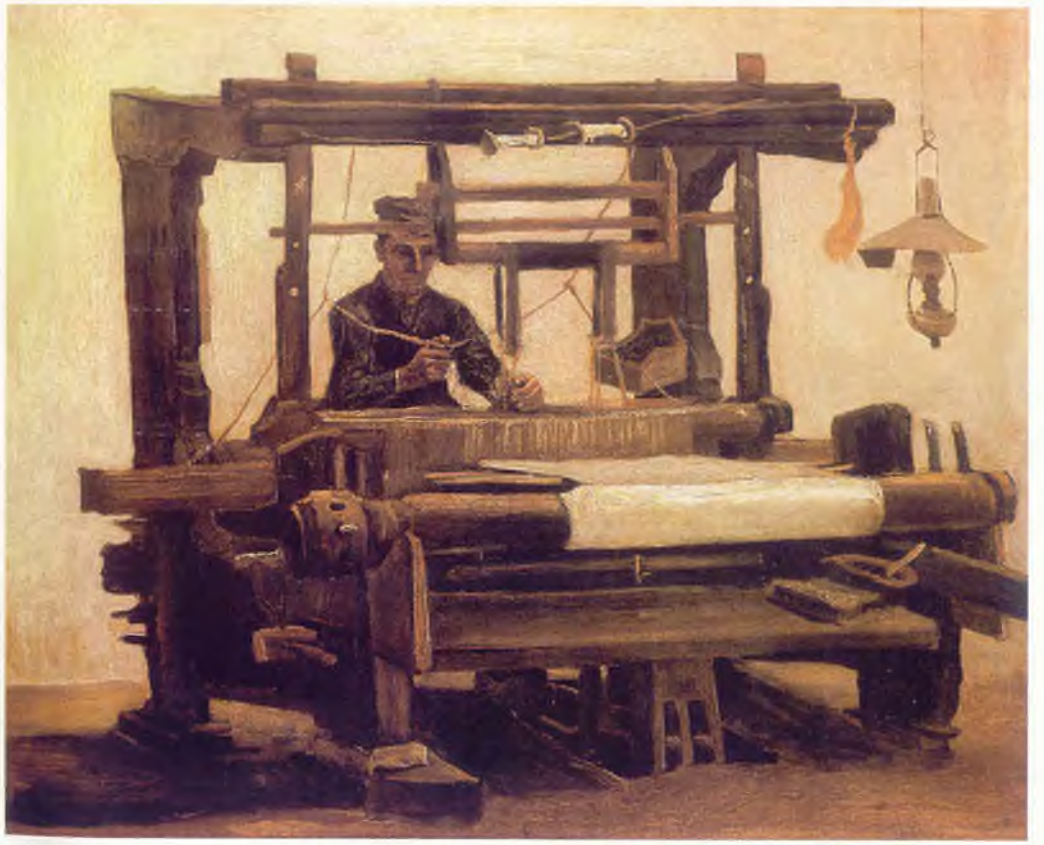

Van Gogh'un hayatındaki olayların eserlerinin algısında önemli bir rol oynayacağı erken dönemlerde belli olmuştu. Sanatçıyla ilgili basılan ilk makale 1890 yılının Ocak ayında *Mercure de France*'da çıkmıştı. Makalenin yazarı Albert Aurier, Van Gogh'un yakın arkadaşı olan Emile Bernard'la bağlantı kurup ondan sanatçının hastalığının detaylarını öğrenmişti.

Dokumacı, Karşıdan Görünüm

Nuenen, Mayıs 1884
Tuval üzerine yağlıboya, 70 x 85 cm
Rijksmuseum Kröller-Müller, Otterlo

Bu dönemde Van Gogh, Arles yakınlarındaki Saint-Rémy'deki bir akıl hastanesinde yaşıyordu. Bir sene önce sağ kulağından bir parça kesmişti. Aurier, sanatçının hayatındaki bu gerçekleri açık açık ortaya koymamıştı ancak yine de resimlerden bahsederken sanatçının deliliği konusunda bilgisi olduğunu da belirtmişti. Bu yüzden "takıntılı tutku" ve "sürekli kaygı" gibi terimleri kullanmıştı.

Köylü

Nuenen, Ocak 1885
Tuval üzerine yağlıboya, 47 x 30 cm
Rijksmuseum Kröller-Müller, Otterlo

Ona göre Van Gogh "korkunç ve çılgın bir dâhi, çoğu zaman görkemli, kimi zaman gülünç, her zaman marazi olanın sınırında"ydı. Aurier ressamı, "Köhneleşmiş sanatımızı ve belki de budala ve sanayici toplumumuzu yeniden canlandıracak (...) Mesih" olarak görüyordu.

Nuenen'deki Papaz Evinin Bahçesi Karlar Altında

Nuenen Ocak 1885
Tuval üzerine yağlıboya, 53 x 78 cm
Armand Hammer Museum of Art, Los Angeles

Sanatçının bu şekilde, deli dâhi olarak tasvir edilmesiyle, eleştirmen ressamın ölümünden kısa süre sonra başlayan Van Gogh efsanesinin temelini attı. Sonuçta, Aurier, Van Gogh'un halk tarafından hiçbir zaman anlaşılamayacağını düşünüyordu. Van Gogh'un Auvers-sur-Oise'de yapılan cenazesinden birkaç gün sonra hayatının son günlerinde ressamla ilgilenen Dr. Gachet, sanatçının kardeşi Theo'ya şunları yazmıştı:

Patates Yiyenler

Nuenen, Nisan 1885
Tuval üzerine yağlıboya, 81.5 x 114.5 cm
Rijksmuseum, Vincent Van Gogh Vakfı, Amsterdam

"Şüphesiz sanata duyduğu coşkun sevginin bir sonucu olan hayata karşı bu mutlak nefretinin eşi görülmemiştir. (...) Eğer Vincent hayatta olsaydı insanlık sanatının zafer kazanması yıllar alacaktı. Ancak ölümü, deyim yerindeyse, iki karşıt ilkenin –ışık ve karanlık, yaşam ve ölüm– savaşının görkemli sonucudur."

Harap Ahır ve Eğilen Kadınla Küçük Ev

Nuenen, Temmuz 1885
Tuval üzerine yağlıboya, 62 x 113 cm
Özel Koleksiyon (Londra Sotheby's'de 3.12.1985'te satıldı)

Neredeyse yedi yüz tanesi basılmış olan mektuplarında çoğunlukla sevgi ve güvenliğe duyduğu arzudan söz eder: "Değişiklik olsun diye bir kadınla birlikte olmak isterdim, aşksız, kadınsız yaşayamam." Van Gogh'un burjuva rüyası olarak nitelenebilecek yuva ve ev hayalleri hiçbir zaman tam olarak gerçekleşmedi. İlk aşkı Ursula Loyer bir başkasıyla evlendi.

Toprağı Kazan Köylü Kadın

Neunen, Ağustos 1885
Tuval üzerine yağlıboya, 42 x 32 cm
Barber Institute of Fine Arts, Birmingham
Birmingham Üniversitesi

Bir anne ve dul olan kuzeni Kee onu kısmen maddi sebeplerle reddetti: Van Gogh ona ve çocuğuna bakabilecek durumda değildi. Ressam, Sien adında bir fahişeyle aile kurmaya çalıştı. Sonunda Sien'i terk etti, çünkü maddi olarak bağımlı olduğu kardeşi Theo bu ilişkiyi bitirmesini istemişti. Van Gogh'un yirmi bir yaşındaki Marguerite Gachet ile olan ilişkisi ise söylentiden ibarettir.

Sebzeli Natürmort

Nuenen, Eylül 1885
Tuval üzerine yağlıboya, 35.5 x 45 cm
Anneliese Brand Koleksiyonu, Landsberg/Lech, Almanya

Van Gogh sadece kadınların değil ailesinin ve arkadaşlarının sevgisini kazanmak için de uğraşmıştır, ancak bu sevgi hiçbir zaman dilediği seviyeye gelememiştir. İntiharından birkaç gün önce hayatı boyunca tatmin edici bir yakınlık kuramamış olmasını şu gizemli sözlerle özetlemişti: "Sanki bir aynaya bakar gibi, bilinmez bir sebepten – öyle de kaldı."

Oturan Beyaz Başlıklı Köylü Kadın

Nuenen, Aralık 1884
Tuval üzerine yağlıboya, 36 x 26 cm
Özel Koleksiyon

Rahibin oğlu bu benzetmesini Korintlilere 1. Mektup'taki "Sevginin üstünlüğü"nden almıştı: "Çünkü şimdi aynada bir bilmece gibi görüyoruz; ama o zaman yüz yüze göreceğiz; şimdi kısmen biliyorum, ama o zaman bilindiğim gibi bilineceğim."

Toplulukta bir yer edinmek için duyduğu bu özlem ve şöhret kazanma çabasının izleri, Van Gogh'un hayatı boyunca takip edilebilir.

Mavili Kadının Portresi

Anvers, Aralık 1885
Tuval üzerine yağlıboya, 46 x 38.5 cm
Vincent Van Gogh Vakfı, Amsterdam

"20 Mart 1852'de Zundert papazının evinde bir oğlan çocuğu ölü doğdu ama bir sene sonra aynı gün Anna Van Gogh sağlıklı bir oğlan dünyaya getirdi." Rahip Theodorus Van Gogh, ikinci oğluna da ilkine verdiği ismi verdi: Vincent. İkinci Vincent ayinlere katılmak için babasının kilisesine giderken üzerinde "kendi" adının yazılı olduğu mezar taşının önünden geçerdi.

Saçları Açık Kadın

Anvers, Aralık 1885
Tuval üzerine yağlıboya, 35 x 24 cm
Vincent Van Gogh Vakfı, Amsterdam

Van Gogh hayatının son aylarında çocukluğunun geçtiği yerleri düşünürken Zundert'teki mezarlığı sıl sık özlemle anardı.

Van Gogh'un çocukluğuyla ilgili bilinenler azdır Bir komşularının kızı onu "sevecen, arkadaş canlısı iyi, merhametli" olarak tarif ederken ailenin esk hizmetçisi "Vincent'ın *'oriage'* (hoşa gitmeyen, acayip anlamında) davranışları" olduğunu anlatmıştı.

Bois de Boulogne'da Yürüyenler

Paris, 1886 yazı
Tuval üzerine yağlıboya, 37.5 x 45.5 cm
Özel Koleksiyon, ABD

Yetişkin Van Gogh'un tasvirlerinde de benzer tutarsızlıklar vardır. Genel olarak Van Gogh yoksul ve hasta olanlara, ayrıca çocuklara karşı içten ve merhametliydi. Sanatçının kardeşi Elisabeth Huberta'ya göre, erkenden kendisini gösteren bir özelliği de doğayla arasındaki yakın ilişkiydi:

Ayakkabılar

Paris, 1887 başı
Tuval üzerine yağlıboya, 34 x 41.5 cm
The Baltimore Museum of Art, Baltimore
Cone Koleksiyonu

"En ender rastlanan çiçeklerin açtığı yerleri bilirdi (...) kuşlara gelince, her birinin nerede yuva kurup yaşadığını bilirdi, çavdar tarlasına konan bir çift tarlakuşu görse etraftaki yaprakları zedelemeden ya da en azından kuşlara zarar vermeden yuvalarına nasıl yaklaşacağını bilirdi."

Ayakkabılar

1887 baharı
Mukavva üzerine yağlıboya, 33 x 41 cm
Vincent Van Gogh Vakfı, Amsterdam

Van Gogh, son yıllarında resimleri aracılığıyla çocukluğundaki manzaralara döndü. Paul Gauguin, Van Gogh'un Arles'da yaptığı resimler hakkında şöyle demişti: "Güneyin tamamı, her yer onun için Hollanda olmuştu." Van Gogh, Emile Bernard'a yazdığı bir mektupta Carmargue'ın bitki örtüsünü ve düzlüklerini Hollanda ile kıyaslamıştı.

Agostina Segatori Cafe Tambourin'de Otururken

Paris, Şubat–Mart 1887
Tuval üzerine yağlıboya, 55.5 x 46.5 cm
Vincent Van Gogh Vakfı, Amsterdam

Saint-Rémy'deki akıl hastanesinde yatarken Theo'ya şöyle yazmıştı: "Hastalığım sırasında Zundert'teki evin her odasını, bütün yolları, bahçedeki bütün bitkileri, dışarıdaki tarlaların görüntüsünü, komşuları, mezarlığı, kiliseyi, arka taraftaki sebze bahçemizi tekrar gördüm... mezarlıktaki büyük akasya ağacındaki saksağan yuvasını bile gördüm."

Le Moulin de la Galette

Paris, Mart 1887
Tuval üzerine yağlıboya, 46 x 38 cm
Museum of Art, Carnegie Institute, Pittsburgh

Hem Elisabeth Huberta'nın hem de Van Gogh'un kuş yuvalarından söz etmeleri bu imgenin ressam için ne kadar önemli olduğunun bir göstergesidir. Yuva güvenliği simgeler, bu da sanatçının neden evlere "insan yuvaları" dediğini açıklayabilir.

Van Gogh ilk yuvasından –ailesinin evinden– on bir yaşından ayrılmak zorunda kaldı. Baba Van Gogh'un neden oğlunu Zundert'ten otuz kilometre kadar uzaktaki Zevenbergen'deki bir yatılı okula gönderdiği açık değildir.

Saksıda Frenksoğanı

Paris, Mart–Nisan 1887
Tuval üzerine yağlıboya, 31,5 x 22 cm
Vincent Van Gogh Vakfı, Amsterdam

Belki de yakınlarda bir Protestan okulu yoktu; Zundert bölgesinde yaşayanların neredeyse hepsi Katolik'ti. Ya da belki ebeveynlerin yuvası dört çocuğun daha gelişiyle artık onlara küçük geliyordu. Van Gogh ölümünden birkaç hafta önce bu vedayı hatırladığı şekliyle resmetmişti: Tarlaların arasındaki dar bir patikada ilerleyen iki tekerlekli bir araba.

Kırmızı Lahanalı ve Soğanlı Natürmort

Paris, 1887 sonbaharı
Tuval üzerine yağlıboya, 50 x 64.5 cm
Vincent Van Gogh Vakfı, Amsterdam

Vincent on üç yaşına geldiğinde Tilburg'da liseye gitmeye başladı. Burada ressam Constantijn C. Huysmans'dan resim yapmayı öğrendi. Genç Van Gogh'un bilinen iki fotoğrafından ilki Tilburg'da kaldığı sırada çekildi. Bu fotoğrafta çok açık renk gözler ve sakin, çocuksu bir ifade görülür. İkinci portrede Van Gogh on dokuz yaşın içtenliğini taşır.

Elma Sepetli Natürmort
(Lucien Pissarro için)

Paris, 1887 sonbaharı
Tuval üzerine yağlıboya, 50 x 61 cm
Rijksmuseum Kröller-Müller, Otterlo

Bu sırada, üç yıldır Lahey'de amcalarından birinin ortağı olduğu Goupil & Co galerisinde çalışıyordu. Goupil'de Van Gogh'un ustası yirmi dört yaşındaki Hermanus Gijsbertus Tersteeg'di. İleride, Van Gogh ressamlık kariyerine başladığında bu son derece başarılı satıcının saygısını kazanmak için uğraşmaya devam edecekti; fakat çabası her zaman boşa çıkacaktı.

Tanguy Baba'nın Portresi

Paris, 1887 sonbaharı
Tuval üzerine yağlıboya, 92 x 75 cm
Musée Rodin, Paris

Van Gogh çıraklığı süresince salonların ve Barbizon ekolünün resimleriyle karşılaştı. Barbizon ekolünün en önde gelen temsilcisi Jean-François Millet (1814-1875) ressamı en çok etkileyen kişilerden biri oldu. Goupil & Co. aynı zamanda baskı satışı da yaptığı için acemi ressam çok sayıda başyapıtın kopyalarıyla karşılaştı.

Japon etkisi: Oiran (Keisai Eisen'den esinle)

Paris, Eylül–Ekim 1887
Tuval üzerine yağlıboya, 105.5 x 60.5 cm
Vincent Van Gogh Vakfı, Amsterdam

Van Gogh burada yeni yuvasını kurdu: Galeri, sonra da müzeler onun "resimlerden oluşan ülkesi" oldu.

1872'nin Ağustos ayında Theo abisini görmeye Lahey'e geldi. Bu buluşma sırasında on beş ve on dokuz yaşlarında olan iki delikanlı, akrabalığı arkadaşlığa dönüştürecek şekilde yakınlaştılar. Bundan sonra Vincent, Theo'yu ikinci kişiliği olarak görmeye başladı.

Japon etkisi: Yağmur Altında Köprü
(Hiroşige'den esinle)

Paris, Eylül–Ekim 1887
Tuval üzerine yağlıboya, 73 x 54 cm
Vincent Van Gogh Vakfı, Amsterdam

Vincent on sekiz yıl boyunca kardeşine altı yüzden fazla mektup yazdı. Theo bu mektupları sadakatle biriktirdi. Bunların çoğu Van Gogh'un ölümünden sonra basıldı. Theo'nun mektuplarının kırk kadarı da günümüze ulaştı.

Kaybolan mektuplar Vincent'ın sık sık yer değiştirmesine kurban gitmişlerdi; çok sayıda çizim ve tablo da bu taşınmalarda kaybolmuştu.

Sürahili ve Tabakta Limonlu Natürmort

Paris, 1887 baharı
Tuval üzerine yağlıboya, 26.5 x 46.5 cm
Vincent Van Gogh Vakfı, Amsterdam

Van Gogh 1873 yazında kendi isteğiyle Lahey'den ayrıldı. Eğitimi sona eren genç adam kendisini Londra'da Goupil için çalışırken buldu. On yıl sonra, bir sanatçı olmak üzereyken şöyle hatırlıyordu: "Londra'da akşamları Southampton Caddesi'nden evime giderken kaç kere Thames kıyısında durup resim yaptım ve sonuç bir hiç oldu."

Sanat Taciri Alexandre Reid'in Portresi

Paris, 1887 baharı
Tuval üzerine yağlıboya, 41.5 x 33.5 cm
Glasgow Art Gallery and Museum, Glasgow

Londra'da en sevdiği kitap Jules Michelet'nin *L'amour*'uydu: "Bence bu kitap hem bir vahiy hem de bir kutsal kitaptır (...) Ayrıca erkeğin karısıyla bir olduğuna, yani iki yarım değil bir bütün olduğuna, evet, ben buna da inanıyorum."

Van Gogh 1874 Temmuzu'nun sonlarında bu satırları yazdığında vahiyin gerçekleşeceğine dair bir inanç taşıyordu.

Beşiğin Yanında Oturan Kadın

Paris, 1887 baharı
Tuval üzerine yağlıboya, 61 x 46 cm
Vincent Van Gogh Vakfı, Amsterdam

Ancak evsahibesinin kızı Ursula Loyer'a duyduğu aşk bir felaketle sonuçlandı. Tanıştıklarında Ursula nişanlıydı ve Londra'dan ayrılmak Van Gogh'un kendi kararı değildi: Mayıs 1875'te istemediği halde Paris'e gönderildi.

Bu sırada Van Gogh çoktan dünyevi aşka olan inancını bırakıp Tanrı sevgisine dönmüştü.

Cennet Bahçesinin Anıları (Arles'li Kadınlar)

1888
Tuval üzerine yağlıboya, 73.5 x 92.5 cm
Hermitage, Saint Petersburg

Goupil'in Londra şubesinden ayrılmasının sebeplerinden biri de belki dini coşkusuydu. Daha büyük bir yere taşınan şirket artık bir depo değil, halka açık bir galeriydi. Yalnızlığa alışkın, tuhaf bir adam olan Van Gogh müşterileri memnun etmekte zorlanıyordu. Ayrıca ailesi Ursula ile arasındaki "ilişki"ye de son vermek istemiş olabilir.

Yaşlı Porsukağacının Gövdesi

Arles, 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 51 x 71 cm
Özel Koleksiyon

Van Gogh da yer değiştirmesinin arkasında babasının ve amcasının olduğundan şüphelenmişti. Onlara sessiz kalarak karşılık verdi; fikir ayrılıklarında sık sık başvurduğu bir silahtı bu. Böylece, Goupil'in Lahey'deki şubesinde Vincent'ın yerini alan Theo, ressamın ilişkisini koparmadığı tek aile üyesi oldu.

Şövale Önünde Otoportre

Paris, Ocak–Şubat 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 65 x 50.5 cm
Vincent Van Gogh Vakfı, Amsterdam

İki kardeş sanat konusunda fikir alışverişi yapmaya devam ettiler. Vincent mektuplarında sık sık Louvre'a yaptığı gezileri, özellikle de Ruysdael ve Rembrandt'ın tablolarına duyduğu hayranlığı anlatıyordu. Her şeyin ötesinde, Van Gogh bir sanatseverdi, satıcı değil, bu yüzden Goupil'de satması gereken tablolar için pek tahammülü yoktu.

Arles'lı Yaşlı Kadın

Arles, Şubat 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 58 x 42,5 cm
Vincent Van Gogh Vakfı, Amsterdam

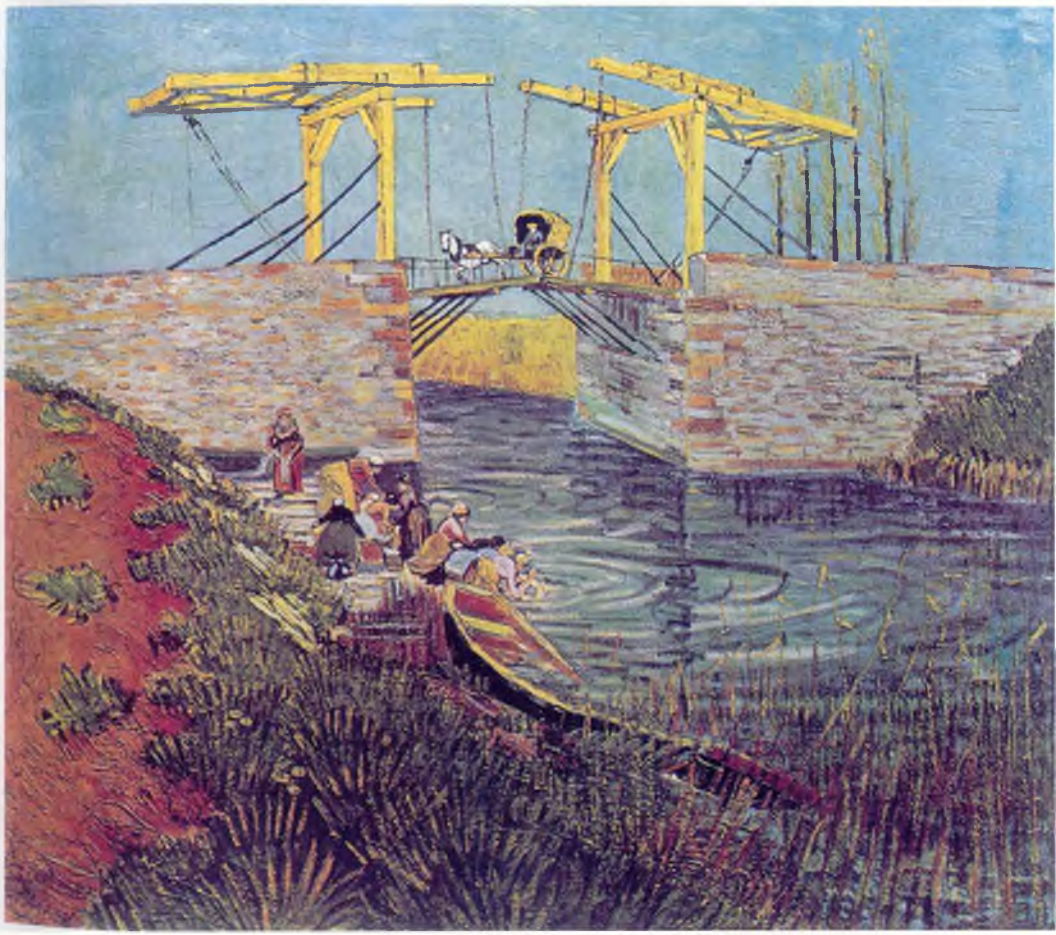

Ailesi iş hayatındaki başarısızlığından haberdar olmuştu. Vincent 1875 yılında Noel için eve döndüğünde (yılın en yoğun döneminde galeriden ayrılmak için izin almadığı çok açıktı) babası istifa etmesini önerdi. Ama geç kalınmıştı, galeri sahibi Van Gogh Paris'e döner dönmez onu işten çıkardı.

Arles'da Langlois Köprüsü

Arles, Nisan 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 60 x 65 cm Paris,
Özel Koleksiyon

Van Gogh, Hollanda'ya dönmek yerine İngiltere'ye gitmeye karar verdi. Ramsgate'te öğretmen yardımcısı olarak iş buldu, sonra da vaiz yardımcısı olarak Isleworth'te çalışmaya başladı.

Noel'de ailesinin yanına döndüğünde ailesi Vincent'ın hayatının akışını değiştirmeye karar vermişti bile. Onu Pieter Kornelius Braat'ın Dordrecht'teki kitapçısına yönlendirdiler.

Çiçek Açmış Badem Ağacı

Arles, Nisan 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 48,5 x 36 cm
Vincent Van Gogh Vakfı, Amsterdam

Vincent bunu kabul edip dükkânın muhasebe bölümünde çalışmaya başladı. Ancak Kitab-ı Mukaddes çalışmaları asıl ilgi alanı olmaya devam etti.

Dordrecht'teki ilk pazar gününde Van Gogh, Korintlilere 1. Mektup'un şu dizesi hakkındaki vaazı dinlemek için iki kere kiliseye gitti: "Çünkü şimdi aynada bir bilmece gibi görüyoruz; ama o zaman yüz yüze göreceğiz; şimdi kısmen biliyorum, ama o zaman bilindiğim gibi bileceğim."

Saintes-Maries'de Üç Beyaz Ev

Arles, Haziran başı 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 33.5 x 41.5 cm
Kunsthaus Zürich, Zürih (ödünç)

Van Gogh'un kutsal kitaptaki bu dizeye düşkünlüğü, onun tanınmayı ne kadar arzuladığını gösterir. Bu istek hayatı boyunca var olmuş, Theo'yla olan arkadaşlığında, Ursula Loyer'a ve kuzeni Kee'ye duyduğu aşkta, din ve sanat konusundaki yaklaşımında kendisini göstermiştir. Bunlar arasındaki benzerlik her birinde kendisini başkalarıyla iletişim halinde görmek için duyduğu yoğun özlemdir.

Saintes-Maries'de Sokak

Arles, Haziran başı 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 38 x 46.1 cm
Özel Koleksiyon

Bir sanat tacirinin ya da muhasebecinin ticari işleri bu tür bir tatmin sağlamıyordu. Van Gogh, Dordrecht'te kaldığı sürede geleceğini planladı: Papaz olmaya karar vermişti.

Van Gogh'un o dönemdeki ev arkadaşı P. C. Görlitz onun hakkında şunları yazmıştı: "Bildiğimiz insanlardan tamamen farklıydı.

Provence'da Saman Yığınları

Arles: Haziran 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 73 x 92.5 cm
Rijksmuseum Kröller-Müller, Otterlo

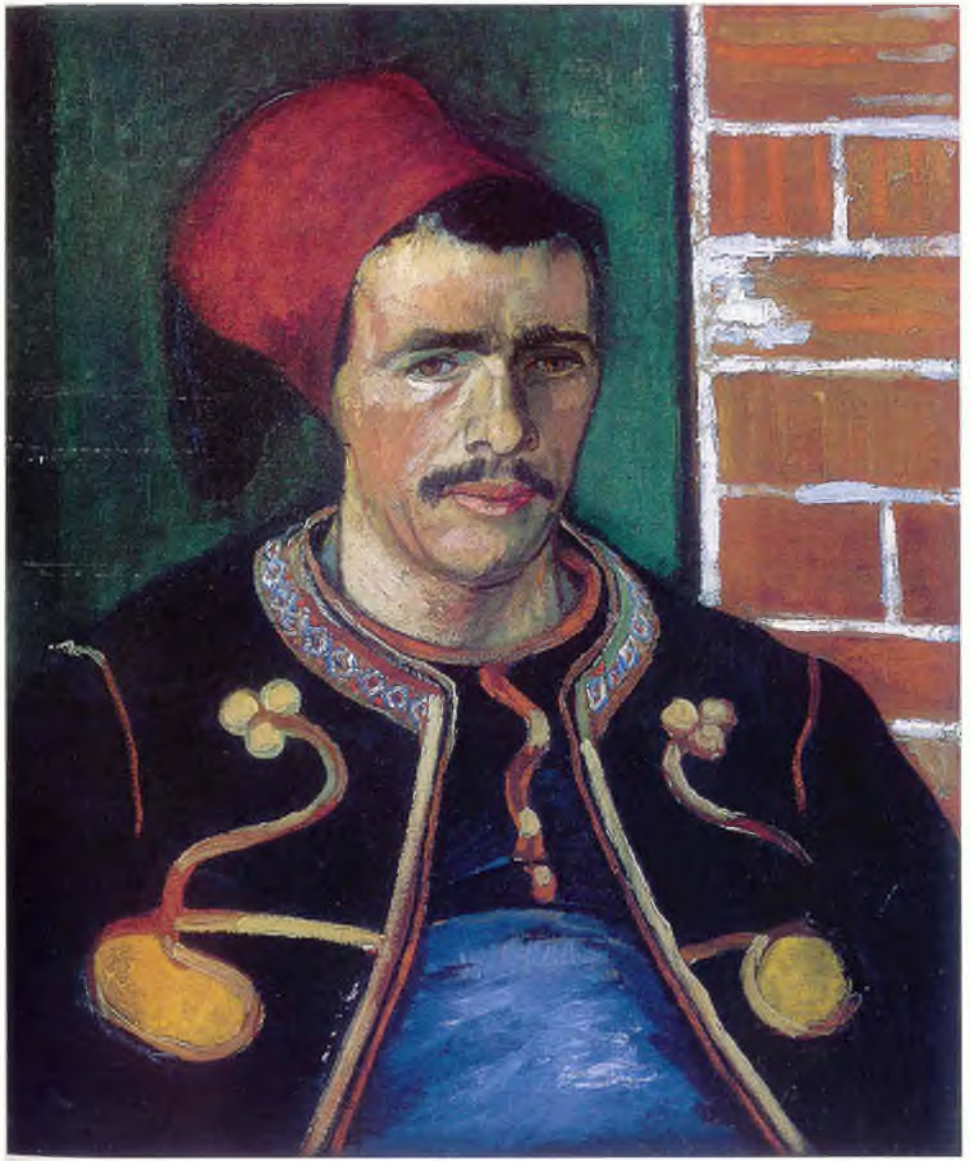

Yüzü çirkin, ağzı neredeyse çarpık, cildi çillerle kaplı, saçları kırmızımsıydı. Dediğim gibi, yüzü çirkindi, ama ne zaman dinden ya da sanattan bahsetmeye başlasa heyecanlanırdı (bunun için çok fazla beklemek gerekmezdi), gözleri parlar, yüz hatları bende derin bir etki bırakırdı; bu artık onun yüzü olmaktan çıkardı: güzelleşirdi (...)

Asker (Zouave) (yarım)

Arles, Haziran 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 65 x 54 cm
Vincent Van Gogh Vakfı, Amsterdam

Akşamları, saat dokuzda görev yerinden döndüğünde hemen küçük, ahşap piposunu yakar, koca bir Kitab-ı Mukaddes'i eline alır ve dikkatle okur, metinlerden kopya çıkarır, onları ezberlerdi; ayrıca her tür dini yazılar yazardı (...) Pazar günleri Van Gogh üç kere kiliseye giderdi: Katolik kilisesine, Protestan kilisesine ya da genellikle Jansenist kilise denen Eski Anglikan kilisesine.

Saintes-Maries Sahilinde Balıkçı Tekneleri

Arles, Haziran sonu 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 65 x 81.5 cm
Vincent Van Gogh Vakfı, Amsterdam

Bir seferinde "'Ama sevgili Van Gogh, nasıl oluyor da birbirlerinden bu kadar farklı öğretileri olan üç kiliseye de gidebiliyorsun?' diye sorduğumuzda şöyle cevap vermişti: 'Ben her kilisede Tanrı'yı görüyorum, vaaz veren bir Protestan papaz da olsa Katolik rahip de, benim için hepsi aynı; bu aslında neye inandığınla değil, İncil'in özüyle ilgili ve ben o özü bütün kiliselerde buluyorum.'"

La Mousmé

Arles, Temmuz 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 74 x 60 cm
National Gallery of Art, Washington

İşadamı olmayı başaramayan Van Gogh, babasının kendi yolundan gitmek istemesini takdir edeceğini umuyordu. Ancak papaz Van Gogh büyük oğlunun dine karşı duyduğu hevese temkinli yaklaştı: Vincent'in "İncil'in özü"ne olan inancı Kilise'nin öğretilerine ters düşüyordu. Mayıs 1877'de Van Gogh üniversiteye hazırlanmaya başladı.

Postacı Joseph Roulin'in Portresi

Arles, Ağustos başı 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 81.2 x 65.3 cm
Museum of Fine Arts, Boston

Van Gogh, Amsterdam'da bir seneden az kaldı, sonra da okulu bıraktı. Yeteneksiz değildi: Birkaç dil konuşabiliyor, Almanca kitaplar okuyor, mektuplarını İngilizce ve Fransızca yazıyordu.

Ancak sabırsızdı; İncil üzerine kafa yormak değil, ona göre yaşamak istiyordu.

Montmartre'da Hendek ve Değirmenler

Paris, 1888 sonbaharı
Tuval üzerine yağlıboya, 56 x 62.5 cm
Rijksmuseum, Vincent Van Gogh Vakfı, Amsterdam

Misyoner okulunda eğitim görmek için Brüksel'e gitti. Üç ay sonra okuldan ayrılıp Belçika'daki bir madenci bölgesi olan Borinage'da vaizlik işine başvurdu. 1879 yılının Ocak ayında geçici bir iş buldu. Comité d'Evangélisation'dan gelen bir müfettiş yeni vaizin Kitab-ı Mukaddes'in öğretilerini kilise yetkililerinden daha fazla ciddiye aldığını fark etmeseydi bu göreve devam edebilirdi.

Natürmort: Vazoda On Beş Ayçiçeği

Arles, Ağustos 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 93 x 73 cm
National Gallery, Londra

Vaiz olarak "başarısız" olunca Van Gogh kiliseyle ilişkisini kopardı; ona göre kiliseye İsa'nınki gibi bir insan sevgisi değil Hıristiyan âdetleri yön veriyordu. Bu kopuş babasıyla ilişkisini de etkiledi. Babası, Vincent'ı Gheel'deki akıl hastanesine yatırmakla tehdit etti.

Patience Escalier'nin Portresi

Arles, Ağustos 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 69 x 56 cm
Stavros S. Niarchos Koleksiyonu

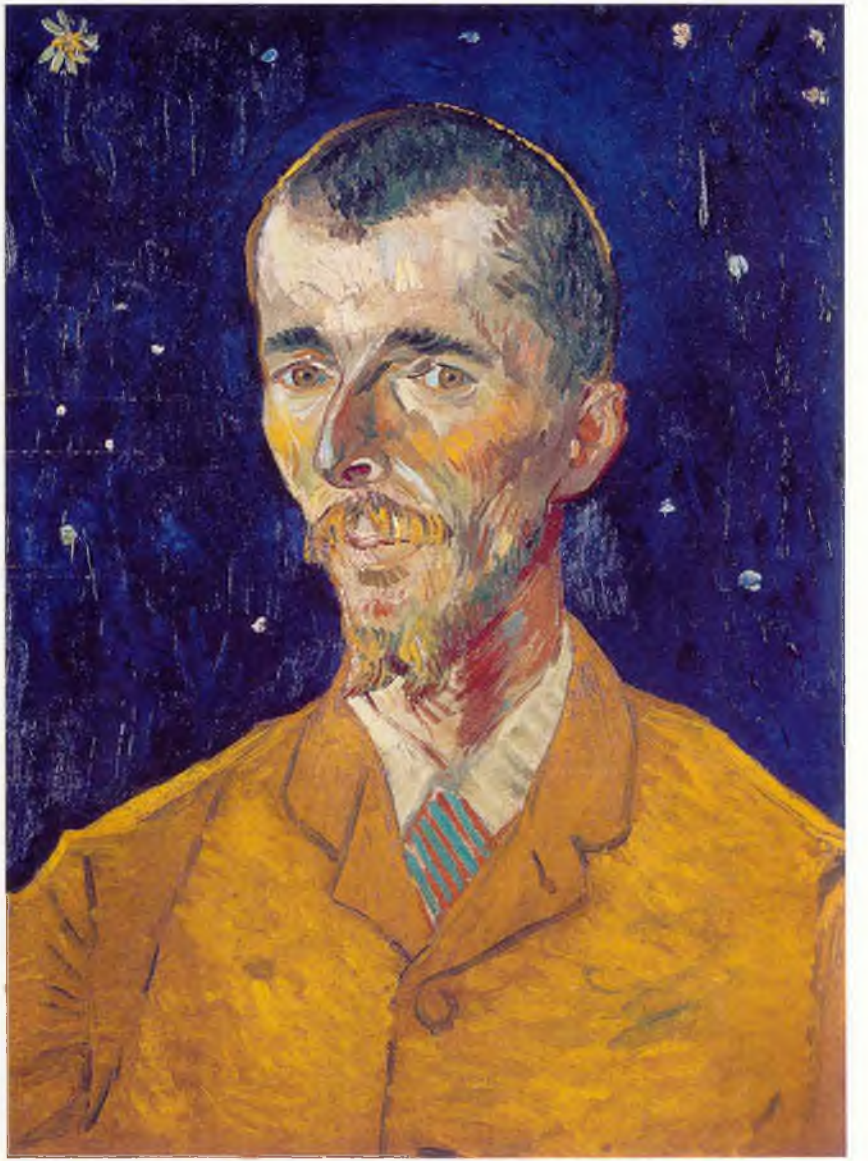

Babasının 1885'te ölümünden sonra Van Gogh babasına ve kiliseye dargınlığını iki natürmortla ifade etti: Birinde babasının piposu ve tütünü çiçeklere dolu bir vazonun yanında duruyordu; vazodaki çiçekler Hollanda'da Yehuda'nın gümüşleri olarak bilinir.

İkinci kompozisyon büyük, açık duran bir Kitab-ı Mukaddes'i Zola'nın *Joie de vivre*'inin ("Yaşama Sevinci") okunmaktan eskimiş bir kopyasının yanında resmediyordu.

Eugène Boch'un Portresi

Arles, Eylül 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 60 x 45 cm
Musée d'Orsay, Paris

Papaz Van Gogh oğlunun çağdaş Fransız edebiyatını tercih etmesini onaylamıyordu; ona göre bu edebiyat ahlak dışıydı. 1879 sonbaharı ve 1880 baharı arasındaki yazışmalar boşluklarla doludur. Van Gogh zamanının çoğunu resim çizerek geçirdiği Borinage'da kaldı. Brüksel'de ve vaiz olarak çalıştığı dönemde zaten eskizler yapmaya başlamıştı: "Genellikle gece geç saatlerde çiziyorum, bir anı kalsın ve buradaki olaylar tarafından gayri ihtiyari oluşan fikirlerin gücü artsın diye."

Gece Kahvesi

Arles, Eylül 1888
Sulu boya, 44 x 63 cm
Özel Koleksiyon, Bern

"Yenilenen" Van Gogh iki önemli karar verdi: Önce hayatının gidişatını tamamen kendisi belirlemeyi aklına koydu, ikinci olarak da tutkularının bir işe yaraması için çalışmaya başladı: "Başka ortamlardayken, resimlerin ve sanat eserlerinin arasındayken onlara karşı nasıl güçlü bir tutku beslediğimi biliyorsun, coşkunun en üst seviyesiydi. Şimdi, bu kadar uzaktayken bile resimlerin ülkesini özlediğim için üzgün değilim."

Otoportre (Paul Gauguin'e ithaf edilmiş)

Arles, Eylül 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 62 x 52 cm
Fogg Art Museum, Cambridge, Massachussetts
Harvard Üniversitesi

Sanat dünyasına özlem duyan Van Gogh, 1880'in Ekim ayında Brüksel'e yerleşti. Bilinen tabloları kopyalamaya ve modellerle çalışmaya başladı. Babası bu kararını onaylamasa da onu maddi olarak destekledi. Bu sırada Goupil'in Paris şubesinde çalışmaya başlayan Theo da ona para gönderdi. Van Gogh 1881 baharında, masraflarını kısmak için Etten'deki papaz evine taşındı; babası bir süredir burada çalışıyordu.

Vincent'ın Arles'daki Evi (Sarı Ev)

Arles, Eylül 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 72 x 92 cm
Vincent Van Gogh Vakfı, Amsterdam

Genç ressamın maddi istekleri yoktu ama ailesi fikirlerini ne anlıyor ne de destekliyordu: "Babam ve annem bana karşı çok iyiler, beni iyi beslemek, vs. için her şeyi yapıyorlar. Tabii bunun değerini biliyorum ama bir adama yemek, içmek ve uyumak dışında şeyler de gerektiği reddedilemez. İnsan daha yüce ve asil şeyler arzular, hatta bunlarsız yapamaz."

Rhône Üzerinde Yıldızlı Gece

Arles, Eylül 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 72.5 x 92 cm
Musée d'Orsay, Paris

Bu dönemde "daha yüce ve asil şey" sanatsal işleri değil, her şeyden önce kuzeni Kee'ye duyduğu aşkı anlatıyordu. Kee ilgisine karşılık vermemiş olsa da Van Gogh onun kalbini kazanmak için uğraşmaya devam ediyordu. Ressamın ailesi ısrarcılığından utanıyor, tutkusunu açık açık eleştiriyordu. 1881 Noel'indeki hararetli bir tartışmadan sonra papaz inatçı oğluna evden ayrılmasını söyledi.

Yeşil Üzüm Bağı

Arles, Eylül 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 72 x 92 cm
Rijksmuseum Kröller-Müller, Otterlo

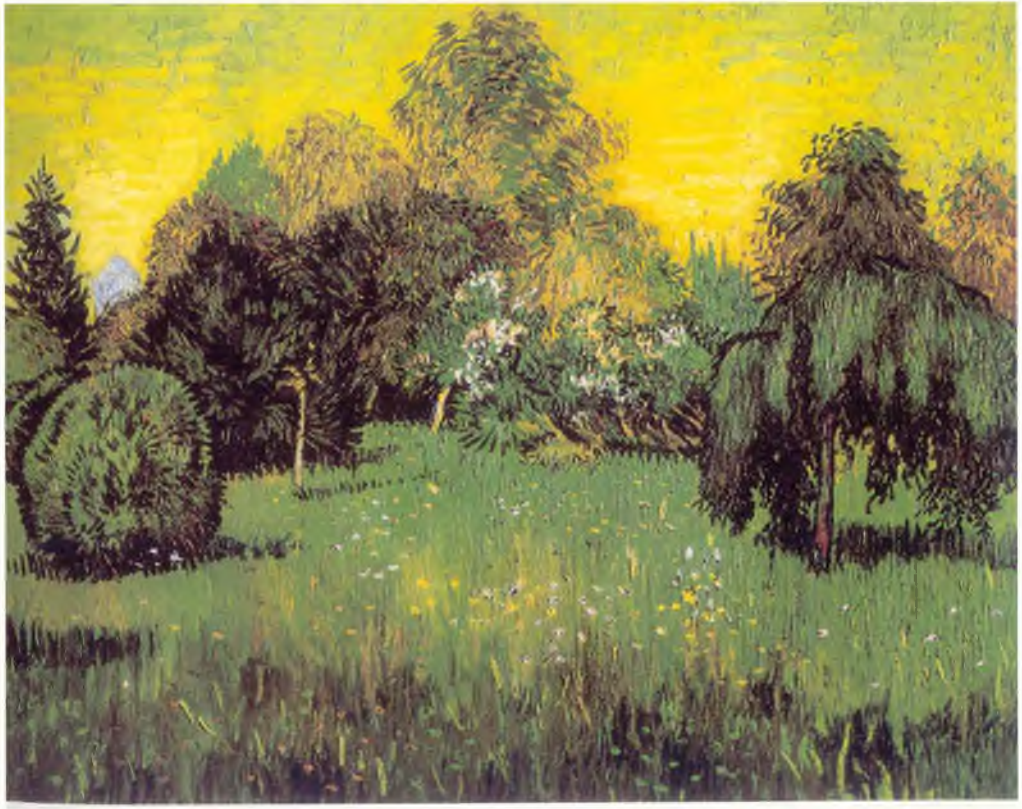

İki yıl sonra Vincent aile yuvasına son kez döndü. Bu son ayrılıkla ailesinin adını bırakıp tuvallerini sadece "Vincent" olarak imzalamaya başladı. Kopuşlarını hızlandıran olay Van Gogh'un Lahey'de Sien adıyla da bilinen fahişe Christina Hoornik'le yaşamaya karar vermesiydi. Hamile olan kadına duyduğu merhamet bir yuvaya sahip olma özlemiyle bir araya gelmişti:

Şairin Bahçesi

Arles, Eylül 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 73 x 92 cm
The Art Institute of Chicago, Chicago

"Onunlayken evimdeymişim gibi geliyor, sanki bana bir yuva veriyor, hayatlarımız birbirine dolanmış gibi hissediyorum."

Ailesi kınayarak, uyararak ve tehdit ederek karşılık verdi. Van Gogh bir süre kendisini kabul etmeyen kişilerin desteğiyle yaşadı: Onu sanat ve paranın ilişkisi üzerine uzun uzun düşünmeye iten bir çelişki.

Place du Forum, Arles'da Gece Kahvesi

Eylül 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 81 x 65.5 cm
Rijksmuseum Kröller-Müller, Otterlo

Theo'ya şunları yazmıştı: "Konfor içinde değil, alın teriyle ekmeğini taştan çıkaran bir adam gibi kendime bakabilmek için yeterli parayı kazanacağım. Gelecek yıllarda Van Gogh sanatçıyı, toplumun üretken, dolayısıyla saygıdeğer bir üyesi olarak savunacaktı. Gönderdiği paraya karşılık Theo'ya resimlerinden yollamaya başladı; böylece Theo hamisi değil işvereni oldu.

Cezayirli Askerlerin Teğmeni Milliet'nin Portresi

Arles, Eylül 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 60 x 49 cm
Rijksmuseum Kröller-Müller, Otterlo

Van Gogh, Lahey'de figüratif çizimlere eğildi. Sien en önemli modeliydi: "Onda tam istediğim şeyi buluyorum: Zor bir hayatı olmuş, acılar ve sıkıntılar onda izlerini bırakmış ve şimdi onunla bir şeyler yapabilirim." Van Gogh'un kadınları algılayışı klasik güzellik hayalinden çok farklıydı.

Sanatçının Annesinin Portresi

Arles, Ekim 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 40.5 x 32.5 cm
Norton Simon Museum of Art, Pasadena, California

Bir seferinde düşüncelerini şöyle ifade etmişti: "Güzel bir vücut ne işe yarar? Hayvanlarda da vardır, hatta belki insanlardan daha çok; ama Israëls, Millet ve Frère'in resimlerindeki insanlarda yaşayan ruh, hayvanların asla sahip olamayacağı bir şeydir. Hayat bize görünüşte acı çeksek de ruhen daha zenginleşelim diye verilmedi mi?"

Les Alyscamps

Arles, Ekim sonu 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 93 x 72 cm
Basil P. ve Elise Goulandris Koleksiyonu, Lozan

Van Gogh bir süre ressam Anton Mauve'ın yanında çıraklık yaptı. Orada yağlıboyayla resim yapmaya başladı. Başlıca motifleri insanlardı:

"Ben kesinlikle bir manzara ressamı değilim; manzara resimi yaptığımda her zaman içinde insana dair bir şey olacaktır." Mauve, Van Gogh'un Sien'le birlikte yaşadığını öğrendiğinde eski öğrencisiyle bütün bağlarını kopardı.

L'Arlésienne: Madame Ginoux Kitaplarla

Arles, Kasım 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 91,4 x 73,7 cm
The Metropolitan Museum of Art, New York

Van Gogh'un eski ustası Tersteeg, Theo'dan maddi desteğini kesmesini isteyerek ona baskı yapmayı denedi. Ressam Lahey'de neredeyse tek başına kalmıştı. Para azaldıkça Sien'le ilişkisi gerginleşmeye başladı. Theo bir ziyareti sırasında Vincent'ı bu ilişkiyi bitirmeye ikna etti. 1883'ün sonunda Van Gogh, Eindhoven yakınlarındaki Etten'e yerleşmiş olan ailesinin yanına gitti.

Tohum Eken Adam

Arles, Kasım 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 32 x 40 cm
Vincent Van Gogh Vakfı, Amsterdam

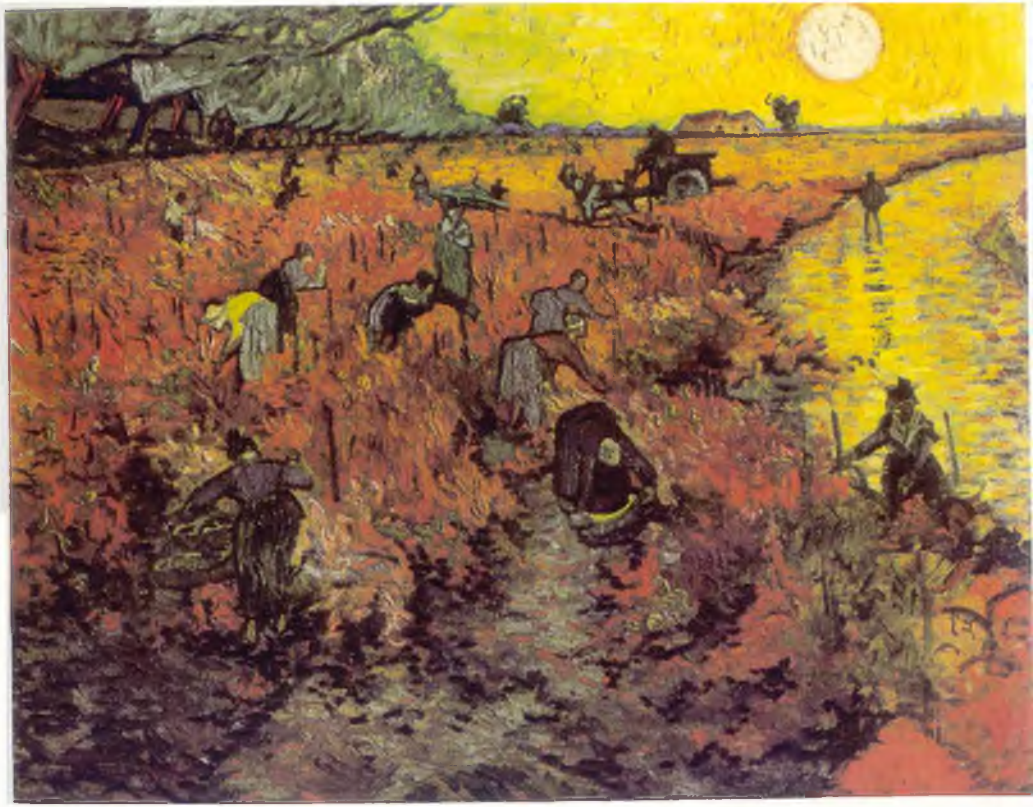

Kayıp oğulun dönüşü bir başarı olarak görülemezdi. Ailesi onu anlayamadığı –tanıyamadığı– için Van Gogh bağlarını kopardı. "Beni eve almak onlar için büyük, kaba bir köpeği eve almak kadar korkunç. Köpek ıslak patileriyle odaya koşar, çok kabadır. Herkesin ayağına dolaşır. Çok yüksek sesle havlar. Kısacası iğrenç bir hayvandır. (...)

Kırmızı Üzüm Bağı

Arles, Kasım 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 75 x 93 cm
Puşkin Müzesi, Moskova

Ben de, kibar bir köpek olduğumu kabul ederek onları yalnız bırakıyorum." Van Gogh sık sık görünüşü ve davranışları yüzünden eleştirilirdi.

Hayatının bazı dönemlerinde insanların onu yalnız bırakacaklarından emin olmak için giyim kuşamını ihmal ettiğini itiraf eder. Papaz evinden ayrılıp Katolik bir kilise çalışanının evinde oda kiraladı.

Armand Roulin'in Portresi

Arles, Kasım–Aralık 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 65 x 54 cm
Museum Boijmans Van Beuningen, Rotterdam

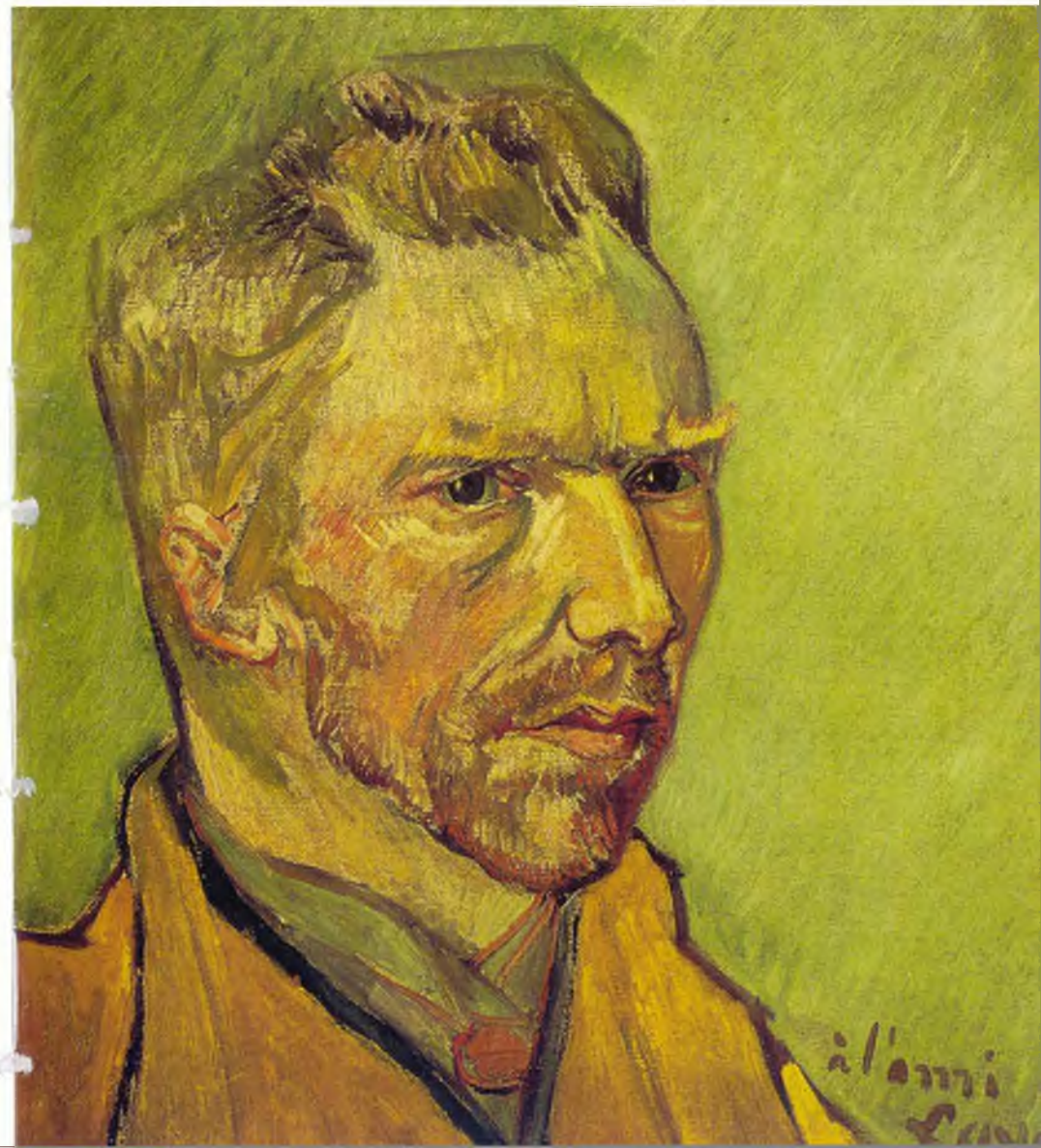

Yemek için babasının evine gittiğinde ailenin oturduğu masaya oturmadı: "Ben hayatta bilinçli olarak köpeklerin yolunu seçtim; köpek kalacağım, fakir olacağım, ressam olacağım, insan kalmak istiyorum – doğaya karışmak."

Van Gogh'un Nuenen'deki sanatsal çalışmalarına hâkim olan bir motif vardı: İşçiler. Ressam tarlalara gidip topraktan patates çıkaran kadınların resmini yapıyordu. Aynı zamanda dokumacıların eskizlerini çiziyordu.

Otoportre

Arles, Kasım–Aralık 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 46 x 38 cm
The Metropolitan Museum of Art, New York

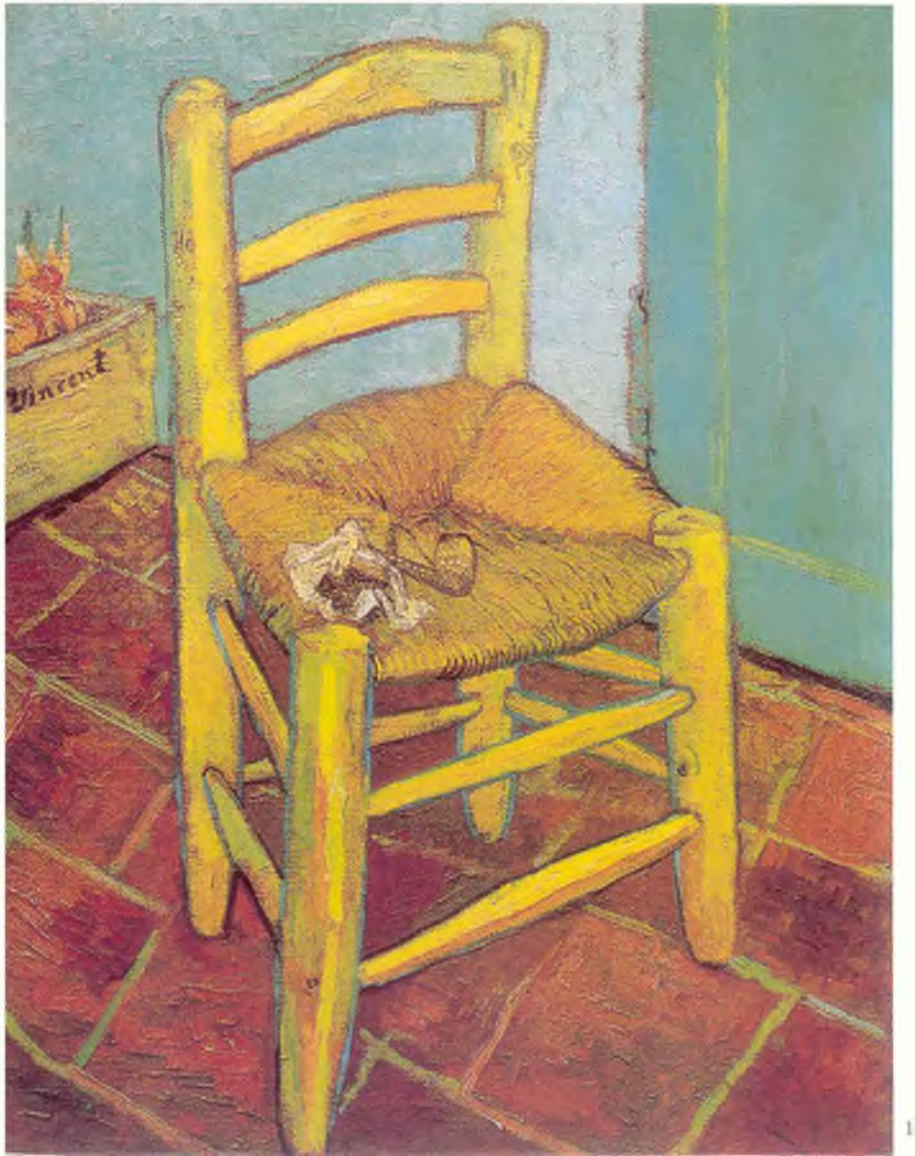

Nisan 1885'te bugün ilk başyapıtı olarak kabul edilen yağlıboya *Patates Yiyenler* üzerinde çalıştı. Resmi Theo'ya şöyle anlattı: "Lambanın ışığında patates yinen insanların o patatesleri kendi elleriyle topraktan çıkarıp tabaklarına koyduklarını göstermeye çalıştım. Bu yüzden el emeğini, ekmeklerini nasıl dürüstçe kazandıklarını anlatıyor.

Vincent'ın Sandalyesi ve Piposu

Arles, Aralık 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 93 x 73.5 cm
National Gallery, Londra

Bizim gibi medeni insanların yaşadığından farklı bir hayat tarzını göstermek istedim. Bu yüzden herkes ilk bakışta beğensin ya da hayran olsun diye çok da hevesli değilim." 1885 yılının Kasım ayında Sanat Akademisi'ne katılmak için Anvers'e taşındı. Ancak orada çok kısa bir süre kaldı. Dört ay sonra Paris'e gitmek üzere ayrıldı ve bir daha Hollanda'ya dönmedi.

Paul Gauguin'in Koltuğu

Arles, Aralık 1888
Tuval üzerine yağlıboya, 90.5 x 72.5 cm
Vincent Van Gogh Vakfı, Amsterdam

Daha sonra maceraperestliğin tercihi olmadığını söyledi: "Kaderin işiydi, hiçbir yerde ailemin yanında, kendi ülkemde olduğu kadar yabancı hissetmemiş olmamla ilgiliydi.

Ve unutma sevgili arkadaşım, Paris Paris'tir. Bir tane Paris vardır ve orada yaşamak ne kadar zor olsa da, hatta daha kötüleşse ve zorlaşsa da Fransız havası insanın zihnini temizler, iyi gelir... hem de çok iyi gelir."

Natürmort: Çizim Tahtası ve Soğanlar

Arles, Ocak 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 50 x 54 cm
Rijksmuseum Kröller-Müller, Otterlo

Van Gogh, Anvers'te tanıştığı bir İngiliz ressam olan Horace M. Levens'e bu coşkulu cümleleri yazdığında Fransa'nın başkentinde yaşamaya başlayalı neredeyse altı ay olmuştu. 1886'nın Mart ayında beklenmedik bir şekilde gelmişti. Van Gogh Paris'te iki yıl yaşadı. En önemli mektup arkadaşıyla birlikte yaşadığı için hayatının bu dönemine dair pek fazla kayıt yoktur. İki kardeşin ev arkadaşlığı kavgasız gürültüsüz değildi.

Beşik Sallayan Madam Roulin (La Berceuse)

Arles, Ocak 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 92 x 73 cm
Rijksmuseum Kröller-Müller, Otterlo

Kardeşler sonunda bu krizi atlatmış, birbirlerine eskisinden de yakın olmuşlardı. Paris, Van Gogh'a düşünmek ve resim yapmak için zaman sunmuştu. Theo'nun mektuplarında sık sık bahsettiği İzlenimcilerin tablolarını ilk defa burada görmüştü. Fernand Cormon'un atölyesinde iş bulmuştu. Cormon'un serbest öğretme yöntemi ve salonların köhne fikirlerine duyduğu nefret genç ressamlara çekici geliyordu.

Sargılı Kulaklı Otoportre

Arles, Ocak 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 60 x 49 cm
Courtauld Institute, Londra

Henri de Toulouse-Lautrec ve Emile Bernard da Cormon'un atölyesinde çalışıyorlardı; ikisi de Van Gogh'la arkadaş oldular. Bir başka öğrenci, François Gauzi o günleri şöyle anlatıyordu: "'Sanat tartışırken biri ona karşı çıkar, onu zorlarsa rahatsız edici bir biçimde parlardı. (...) Başıboş bir hiddetle çalışırdı, renkleri tuvale hararetle, hızla fırlatırdı.

Doktor Félix Rey'in Portresi

Arles, Ocak 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 64 x 53 cm
Puşkin Müzesi, Moskova

Boyayı sanki kürekle toplar gibi alırdı; boya topakları fırçasını kaplar, parmaklarına yapışırdı. Modeli dinlenirken de resim yapmayı bırakmazdı. Çalışmasındaki sertlik atölyedeki herkesi şaşırtırdı, klasik eğitim almış olanlar hayret ederlerdi."

Julien Tanguy'un boya dükkânı genç ressamı belki de bu atölyeden daha çok etkilemişti. Tanguy, karısının itirazlarına rağmen arada bir müşterilerinin aldıklarının karşılığını resimleriyle ödemelerini kabul ediyordu.

Sargılı Kulaklı ve Pipolu Otoportre

Arles, Ocak 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 51 x 45 cm
Courtauld Institute, Londra

Böylece Tanguy'un dükkânı ressamların meslektaşlarının çalışmalarını görmek için gittikleri bir galeriye dönüşmüştü. Van Gogh resimlerine hayran olduğu Paul Gauguin'le burada tanışmıştı. İskoç ressam Archibald Standish Hartrick, Tanguy Baba'nın dükkânındaki sohbetlerle ilgili izlenimlerini aktarıyor: Van Gogh "gözün en son gördüğü şeyin hissettirdiklerinin bir parçasını hemen sonra gördüğü şeye taşıdığını, dolayısıyla yapılan her resimde ikisinden de bir şeyler bulunması gerektiğini söyleyen kuramdan özellikle hoşlanıyordu."

Sırtüstü Duran Yengeç

Arles, Ocak 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 38 x 46.5 cm
Vincent Van Gogh Vakfı, Amsterdam

İşin zorluğu bir araya getirilecek uygun renklerdeki doğru hislerin hangileri olduğuna karar vermekti. Renklerin etkisi Van Gogh'un ilk defa Anvers'te karşılaştığı Japon gravürleriyle ilgilenmesine de neden olmuştu. Paris'te bu gravürlerden hatırı sayılır bir koleksiyon edinmişti. Bu koleksiyonu "Tambourin" adlı kafede sergilemişti. 1886 – 1888 yılları arasında Van Gogh'un çalışmalarının ana konusu otoportrelerdi.

Natürmort: Vazoda On İki Ayçiçeği

Arles, Ocak 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 92 x 72.5 cm
The Philadelphia Museum of Art, Philadelphia

Bir tablosunda kendisini elinde fırçası ve paletiyle bir ressam olarak betimlemişti. "Fikirlerin yayılması" diye tanımladığı Paris'te kendi yolunu buldu. 1887 yazında kız kardeşi Willemien'e şunları yazdı: "Kirli ve zor bir işim var: Resim yapmak. Olduğum kişi olmasaydım resim yapmamam gerekirdi; ama ben genellikle zevkle çalışıyorum ve belirsiz bir uzaklıkta, her ne kadar kendi gençliğim kaybettiğim şeylerden biri olsa da, gençlikten ve tazelikten izler taşıyan resimler yapma ihtimalimi görüyorum. (...)

Arles'da Hastane Koğuşu

Nisan 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 74 x 92 cm
Oskar Reinhart Koleksiyonu, Winterthur

En kısa zamanda geçici olarak Güney'e gitme niyetindeyim. Orada daha çok renk, daha çok güneş var. Ama benim asıl istediğim iyi bir portre yapabilmek. Neyse."

19 Şubat 1888'de Van Gogh, Arles'a gitmek üzere Paris'ten ayrıldı. Carrel Hanı'nda bir oda tutarak hemen çalışmaya başladı: Sabahları tarlalara ve bahçelere gidiyor, akşamüstüne kadar orada kalıyordu.

Budanmış Söğütler

Arles, Nisan 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 55 x 65 cm
Stavros S. Niarchos Koleksiyonu

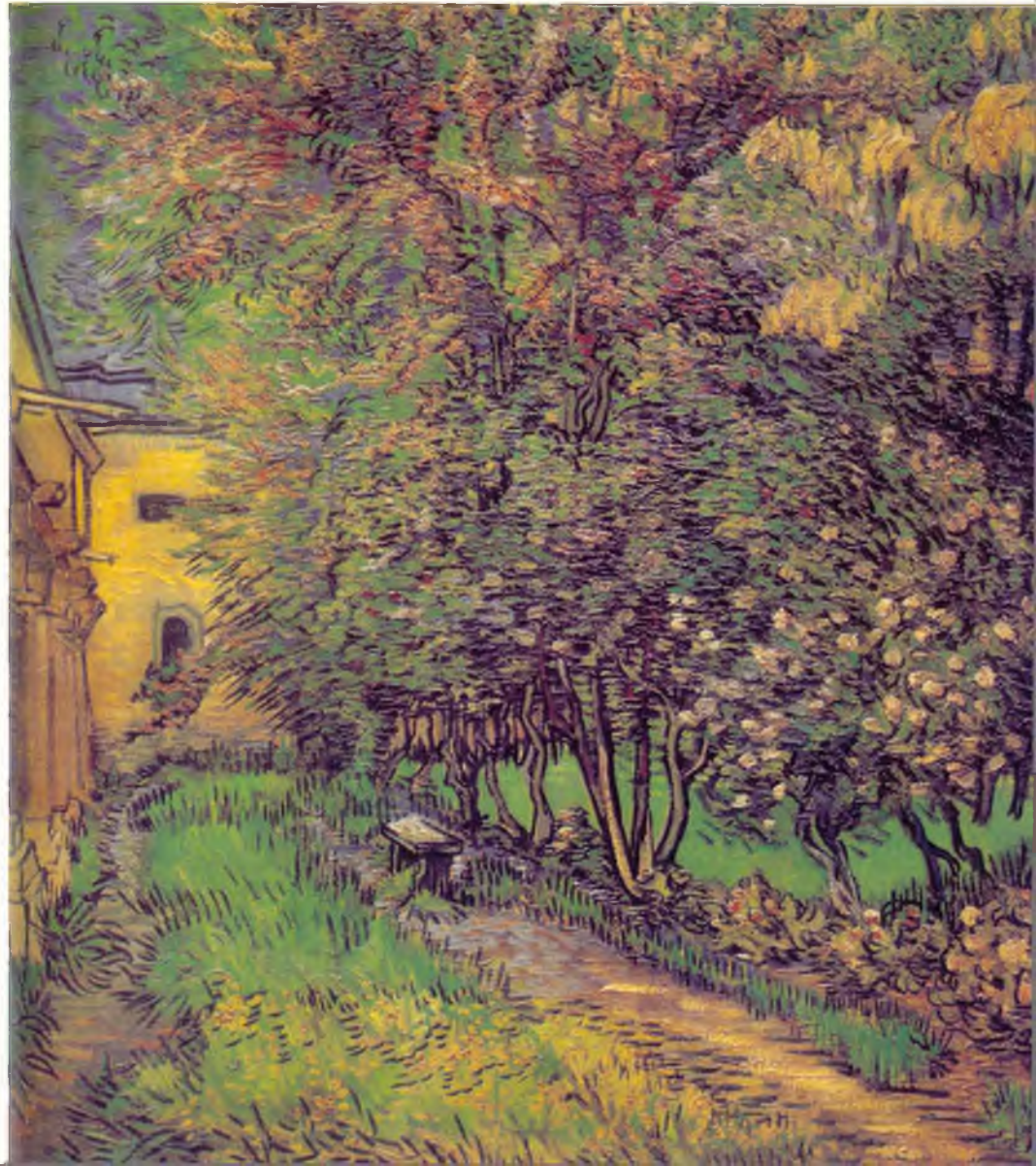

Akşamlarını Café de la Gare'da geçiriyor, mektup yazıp gazete ya da Pierre Loti'nin *Madame Chrysanthème*'i gibi romanlar okuyordu. Fransız ordusunda teğmen olan Paul-Eugène Milliet, postacı Joseph Roulin ve kafenin sahibi olan Ginoux çiftiyle burada arkadaş oldu. Aynı yılın Mayıs ayında Lamartine'deki boş bir evin iki odasını kiraladı.

Saint-Paul Hastanesi'nin Bahçesi

Saint-Rémy, Mayıs 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 95 x 75.5 cm
Rijksmuseum Kröller-Müller, Otterlo

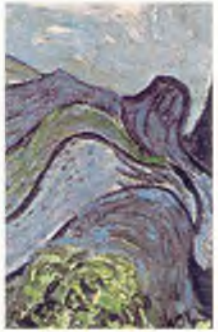

Odalarda eşya olmadığı için Café de la Gare'da uyuyordu; Carrel Hanı'ndaki idarecilerle kavga ettikten sonra oradan ayrılmıştı. "Sarı Ev" ve "Sanatçılar Evi" dediği evi dekore etmek çok hoşuna gitmişti. Ona göre burası bir sanatçılar topluluğunun çekirdeği, Güney'in atölyesi olacaktı. Theo'ya yazdığı bir mektupta "Biliyorsun ben her zaman ressamların yalnız yaşamasının aptalca olduğunu düşündüm" demişti, "İnsan yalnızken hep kaybeder."

Serviler ve Iki Kadın

Saint-Rémy, Haziran 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 92 x 73 cm
Rijksmuseum Kröller-Müller, Otterlo

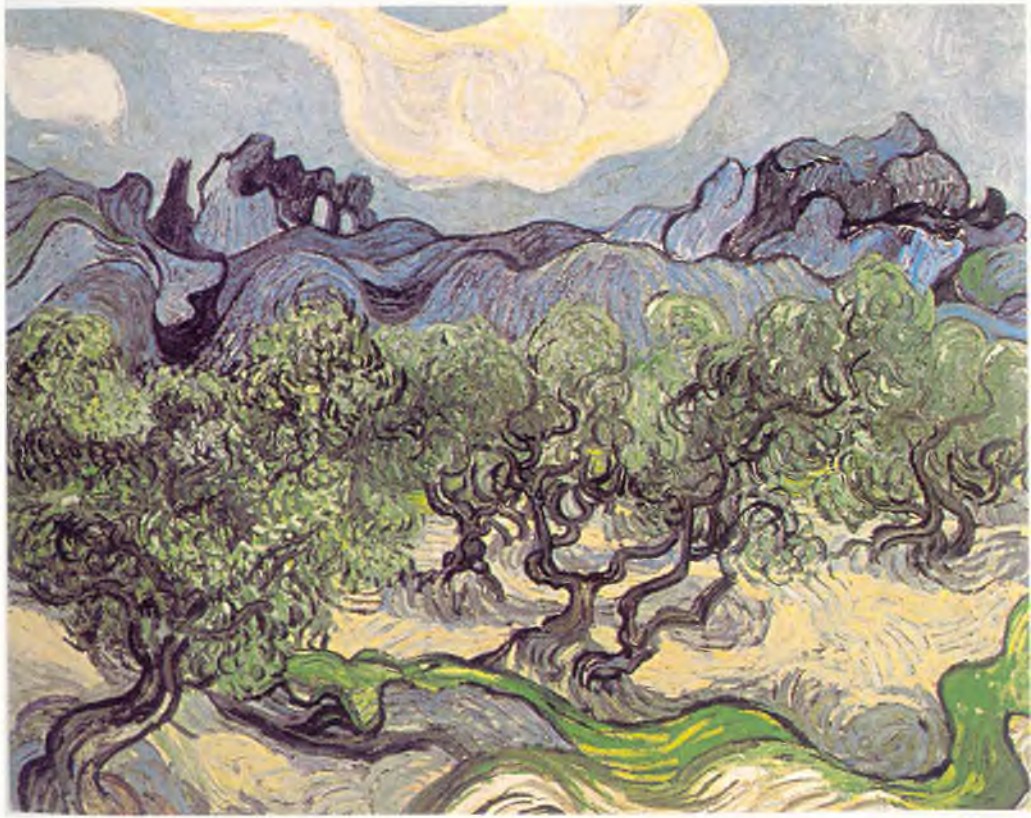

Ailesinin maddi desteğine bağımlı olan Van Gogh sanatçının toplumdaki yerini sorgulamaya başladı: "Yine de yüz binlerce florin harcayarak devlet müzeleri kuruyorlar, ama bu sırada sanatçılar çoğunlukla sefalet içerisinde yaşıyor." Van Gogh'a göre müzeler birer mezarlıktı. Sanatın ticaretinin yapılmasını da küçümsüyordu.

Alpilles Önünde Zeytin Ağaçları

Saint-Rémy, Haziran 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 72,5 x 92 cm
Mrs. John Hay Whitney Koleksiyonu, New York

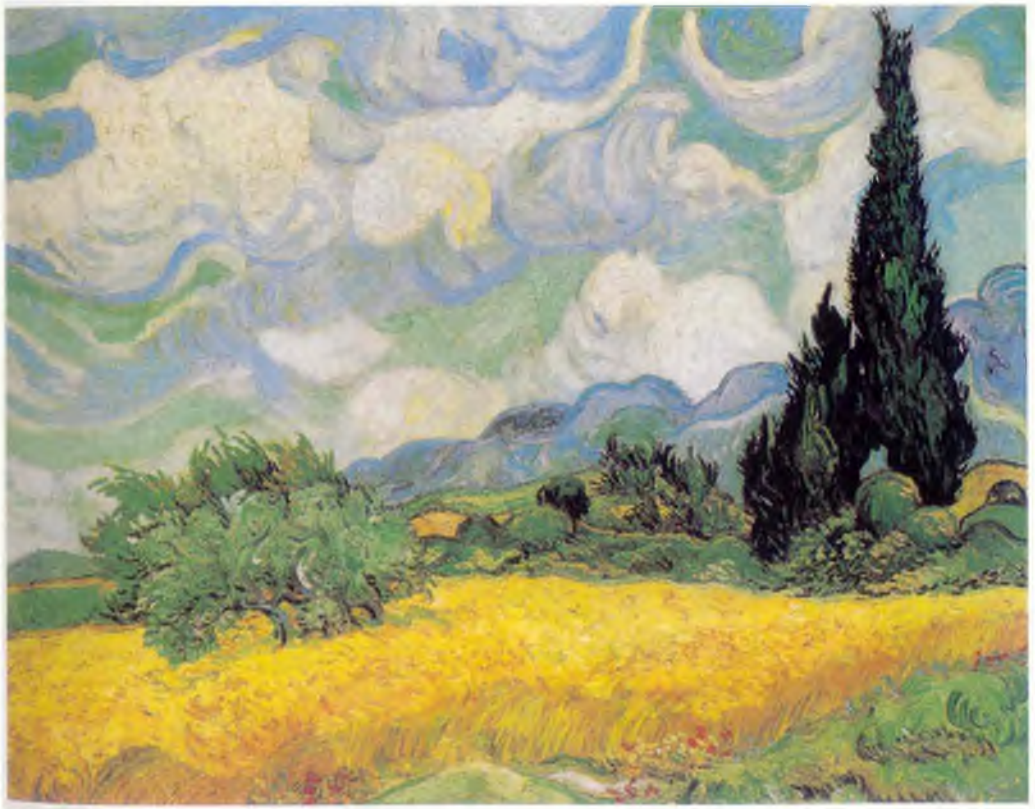

Van Gogh'un bu nahoş duruma önerdiği çözüm bir sanatçılar topluluğuydu: Ressamlar bir arada çalışmalı, birbirlerine destek olmalı, eserlerini satılıp satılmamalarına bakmadan kendilerine aylık bağlayacak dürüst bir aracıya, yani Theo'ya vermelilerdi.

Van Gogh, Gauguin'i Güney atölyesine katılmaya ikna etmeye çalıştı. 1888 yılının Mart ve Ekim ayları arasında hayran olduğu meslektaşına mektuplar yazarak ilgisini gösterdi.

Eygalières Yakınlarında, Haut Galline'de
Servi Ağaçlı Buğday Tarlası

Saint-Rémy, Haziran sonu 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 51.5 x 65 cm
Özel Koleksiyon, Zürih

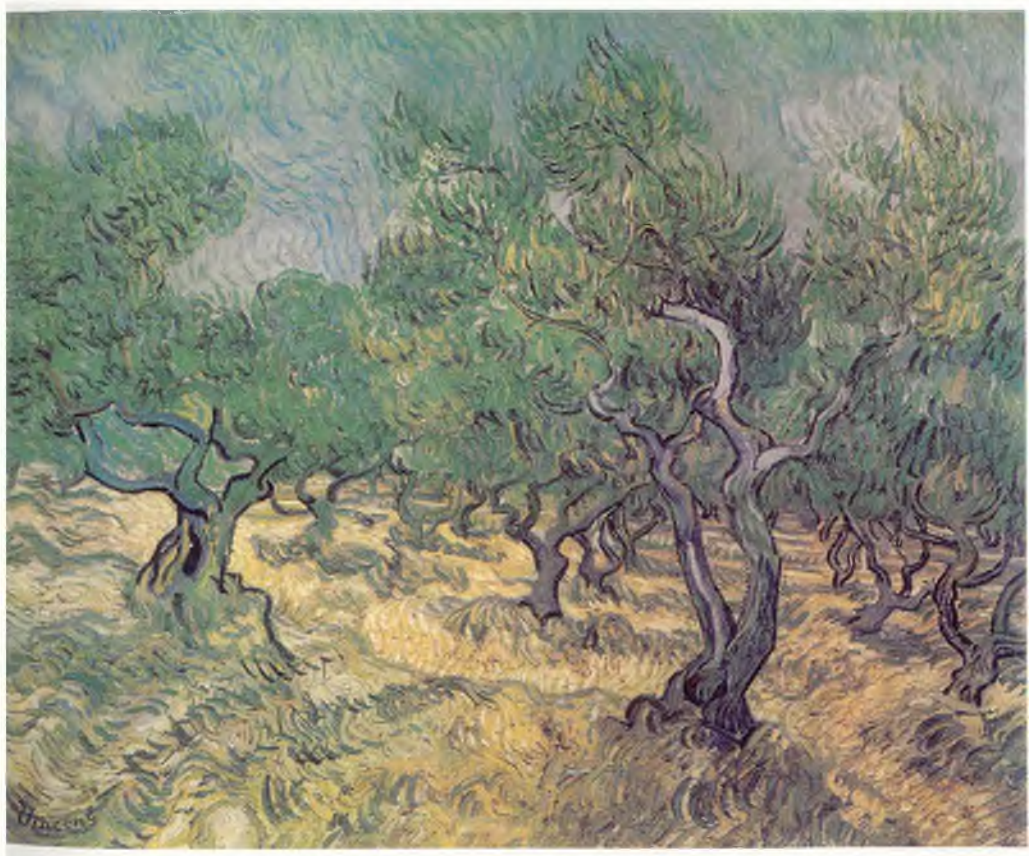

Theo'dan aylığını 250 franka çıkarmasını istedi, böylece Gauguin gelip Arles'da onunla birlikte yaşayabilecekti. Karşılığında Theo, Gauguin'den bir tablo alacaktı.

Bretanya'da yaşayan Gauguin cevap vermekte acele etmedi; bazen seyahat etmek için çok hasta olduğunu öne sürdü, bazen de parasının olmadığını söyledi.

Gauguin'i bekleyerek geçirdiği üç ay Van Gogh'un en üretken dönemiydi. Arkadaşına mümkün olduğunca çok sayıda yeni resim göstermek istiyordu.

Zeytinlik

Saint-Rémy, Haziran ortası 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 72 x 92 cm
Rijksmuseum Kröller-Müller, Otterlo

Aynı zamanda Sarı Ev'i dekore etmek istiyordu. Ağustos'un ortasında misafir odası için ayçiçekleri dizisine başladı. Tasarladığı on iki ayçiçeği resminden sadece ikisini tamamladı çünkü "model"leri çok çabuk ortadan kayboldu. Bu yüzden yeni bir konuya yöneldi: Şairin bahçesi. Bu konudaki üç çeşitleme, iki ayçiçeği tablosuyla birlikte Gauguin'in gelişini bekleyen misafir odasını süslemeye başladı.

Servi Ağaçlı Yeşil Buğday Tarlası

Saint-Rémy, Haziran ortası 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 73.5 x 92.5 cm
Národní Galerie, Prag

23 Ekim'de, Paul Gauguin nihayet Arles'a geldi. Kasım ortasında Gauguin temsilcisi ve mali destekçisi Theo'ya şunları yazdı: "İyi Vincent ve *'le grièche* Gauguin' mutlu çifti oynamaya, evde kendi hazırladıkları mütevazı yemekleri yemeye devam ediyorlar."

Paul Gauguin kendisini bilge olarak görüyor, Van Gogh'a da öğrencisi rolünü vererek - onu küçümsüyordu:

Dağlardaki Çimenlik:
Le Mas de Saint-Paul

Saint-Rémy, Haziran ortası 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 73 x 91.5 cm
Rijksmuseum Kröller-Müller, Otterlo

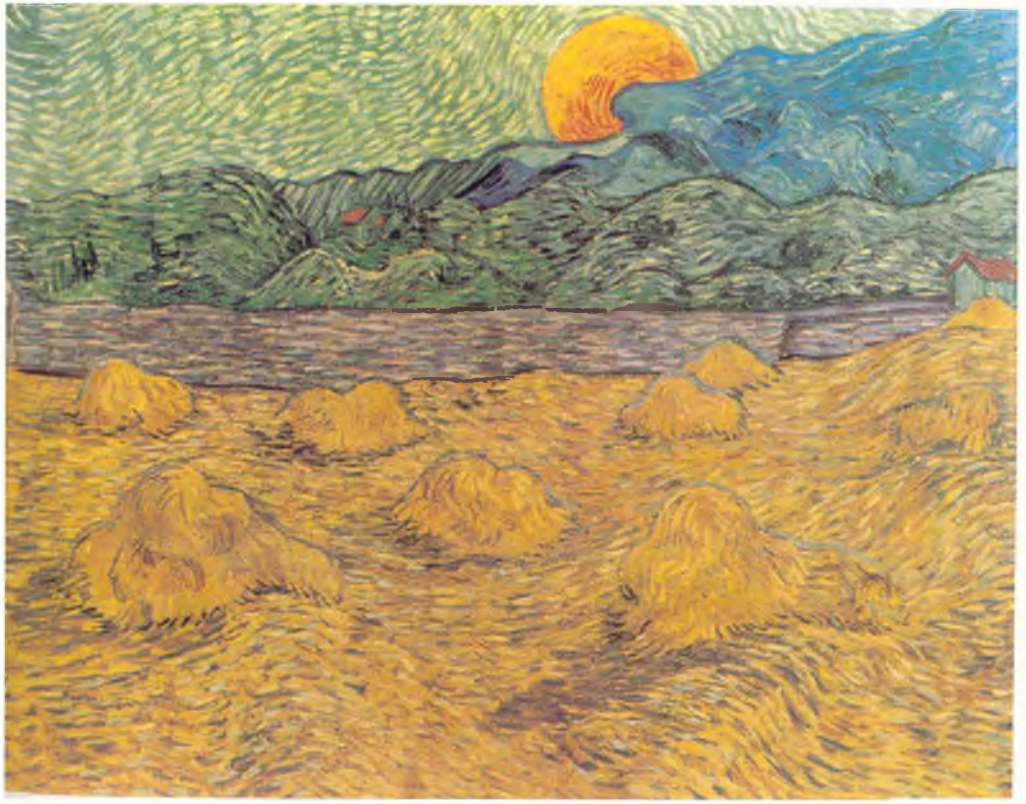

"Arles'a geldiğim zaman Vincent, Yeni İzlenimcilik ekolüne kapılmıştı, gözle görülür biçimde bocalıyor ve acı çekiyordu. (...) Bütün o morların üstündeki sarılarla, tamamlayıcı renklerle yaptığı düzensiz çalışmalarla ancak silik, eksik ve tekdüze bir uyum sağlayabiliyordu; berraklık yoktu. Onu aydınlatma görevini üzerime aldım; bu benim için çok kolaydı çünkü zengin ve verimli bir toprak bulmuştum.

Ay Doğarken Akşam Manzarası

Saint-Rémy, Temmuz ortası 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 72 x 92,5 cm
Rijksmuseum Kröller-Müller, Otterlo

Özgün ve kişiliği sağlam olan herkes gibi Vincent da komşusundan korkmuyordu, inatçı değildi. O günden sonra Van Gogh'um hayret verici bir ilerleme gösterdi."

Ancak Gauguin eğitimini üzerine almadan önce ve aldıktan sonra Van Gogh'un yaptığı resimlere bakıldığında bu ilerlemenin pek az kanıtı görülebilir.

Saint-Rémy, Ekim 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 45.7 x 61.6 cm
Cleveland Museum of Art, Cleveland

Van Gogh 1888 yılında, Mart'ta *Langlois Köprüsü*, Temmuz'da *La Mousmé* ve *Joseph Roulin'in Portresi*, Ağustos'ta *Ayçiçekleri*, Eylül'de *Şairin Bahçesi*, *Yıldızlı Gece*, *Sarı Ev*, *Arkadaşım Paul Gauguin için Otoportre* ve *Gece Kahvesi*'ni, Ekim'de de *Vincent'in Arles'daki Odası*'nı yaptı. Gauguin'in "silik, eksik ve tekdüze" diyerek küçümsediği bu resimler bugün sanatçının en önemli başyapıtları olarak kabul edilir.

Otoportre

Saint-Rémy, Ağustos sonu 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 57 x 43.5 cm
Özel Koleksiyon, New York

Yanında Gauguin varken Van Gogh daha az resim yapıyordu, o senenin başında keşfettiği enerjiden yoksundu. Gauguin'in aksine Van Gogh'un resim yaparken model olarak gerçekliğe ihtiyacı vardı. Düşüncelerini konu aldığı nesnelerden ayıramıyordu. Resmini yaptığı nesnelerle insanların görüntülerinin ve kendisinde uyandırdıkları ilk duyguların bir birleşimini oluşturmak istiyordu.

Yatak Odası

Saint-Rémy, Eylül başı 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 73.6 x 92.3 cm
The Art Institute of Chicago, Chicago

Gauguin'i beklerken tuvallerine yansıyan sevgi ve umut nihayetinde hayal kırıklığıyla sonuçlandı. Gauguin, Van Gogh'un sanat görüşünü paylaşmıyordu. Bu, Van Gogh için yeteri kadar üzücüydü ama arkadaşının onu nasıl küçümsediğini görmek daha da çok canını sıktı. Buna benzer bir deneyimi Brüksel'de tanıştığı ve 1881 – 1885 yılları arasında yazıştığı Anton van Rappard'la da yaşamıştı.

Otoportre

Saint-Rémy, Eylül 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 65 x 54 cm
Musée d'Orsay, Paris

1888'in Aralık ayında Gauguin, Emile Bernard'a şunları yazdı: "Vincent'la genel olarak pek anlaşamıyoruz, özellikle de resim konusunda. O Daumier, Daubigny, Ziem ve büyük Rousseau'ya hayran, bense hiçbirine dayanamıyorum. Diğer yandan Ingres, Raffaello ve Degas'dan nefret ediyor, ben de onlara bayılıyorum. (...) Benim resimlerimi çok seviyor ama ben resim yaparken her zaman bir hata buluyor. Vincent bir romantik, bense basit bir hale ulaşmak istiyorum. Renklere gelince, o Monticelli'deki gibi koyu renklerin imkânlarını görüyor ama ben uygulamada ortaya çıkan karışıklıktan nefret ediyorum, vs..."

Otoportre

Saint-Rémy, Eylül 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 51 x 45 cm
Nasjonalgalleriet, Oslo

Bu sıralarda Gauguin, Theo'ya Paris'e dönmek istediğini söyledi: "Vincent'la artık sürtüşmeler olmadan bir arada yaşamamız kesinlikle imkânsız. Yaratılışlarımız birbirine hiç uymuyor ve ikimizin de çalışabilmek için huzura ihtiyacı var." Hiç kimse Noel'den önceki gün neler olduğunu tam olarak bilmiyor.

Pietà (Delacroix'dan esinle)

Saint-Rémy, Eylül 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 73 x 60.5 cm
Vincent Van Gogh Vakfı, Amsterdam

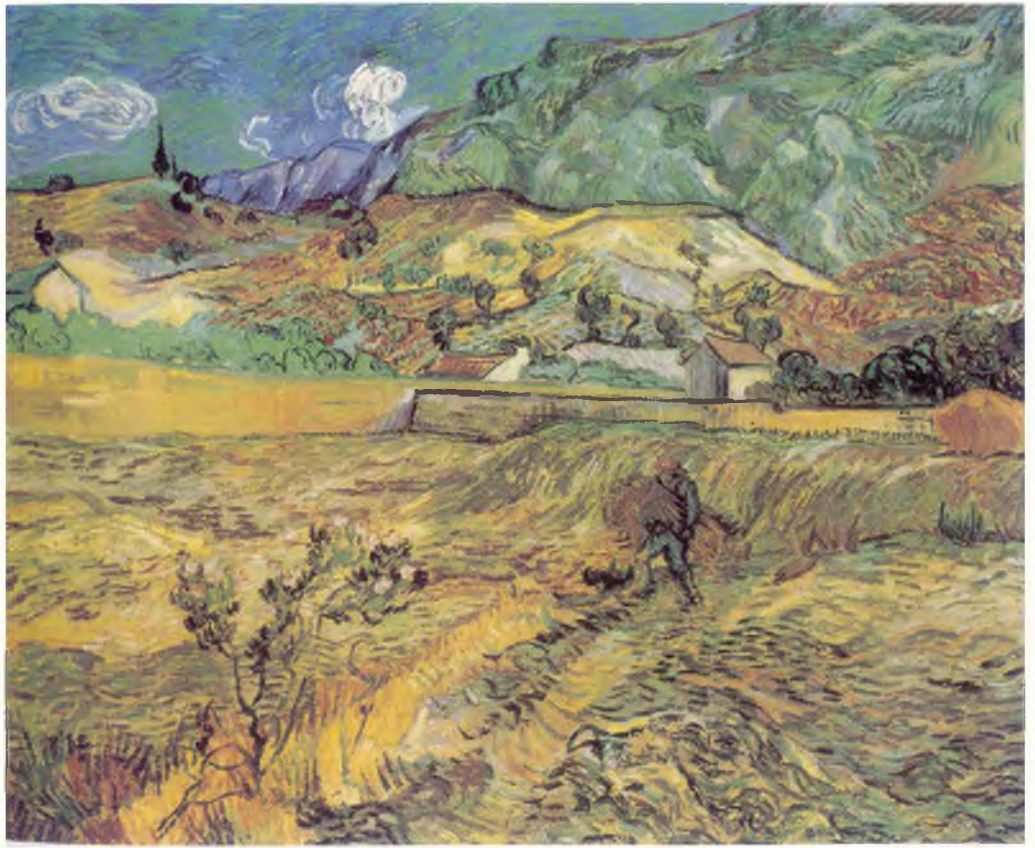

Ancak 23 Aralık 1888 günü olanlara dair sahip olduğumuz bilginin çoğu pek de tarafsız sayılamayacak bir tanıktan, Paul Gauguin'den geliyor: "Meydana geldiğimde kalabalığın toplandığını gördüm. Evimizin yanında jandarmalar ve polis şefi olan melon şapkalı ufak tefek bir adam duruyordu. Olaylar şöyle gelişti: Van Gogh eve döndü ve hemen kulağını, kafasına yakın bir yerden kesti.

Buğday Tarlasında Köylü

Saint-Rémy, Ekim başı 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 73.5 x 92 cm
Indianapolis Museum of Art, Indianapolis

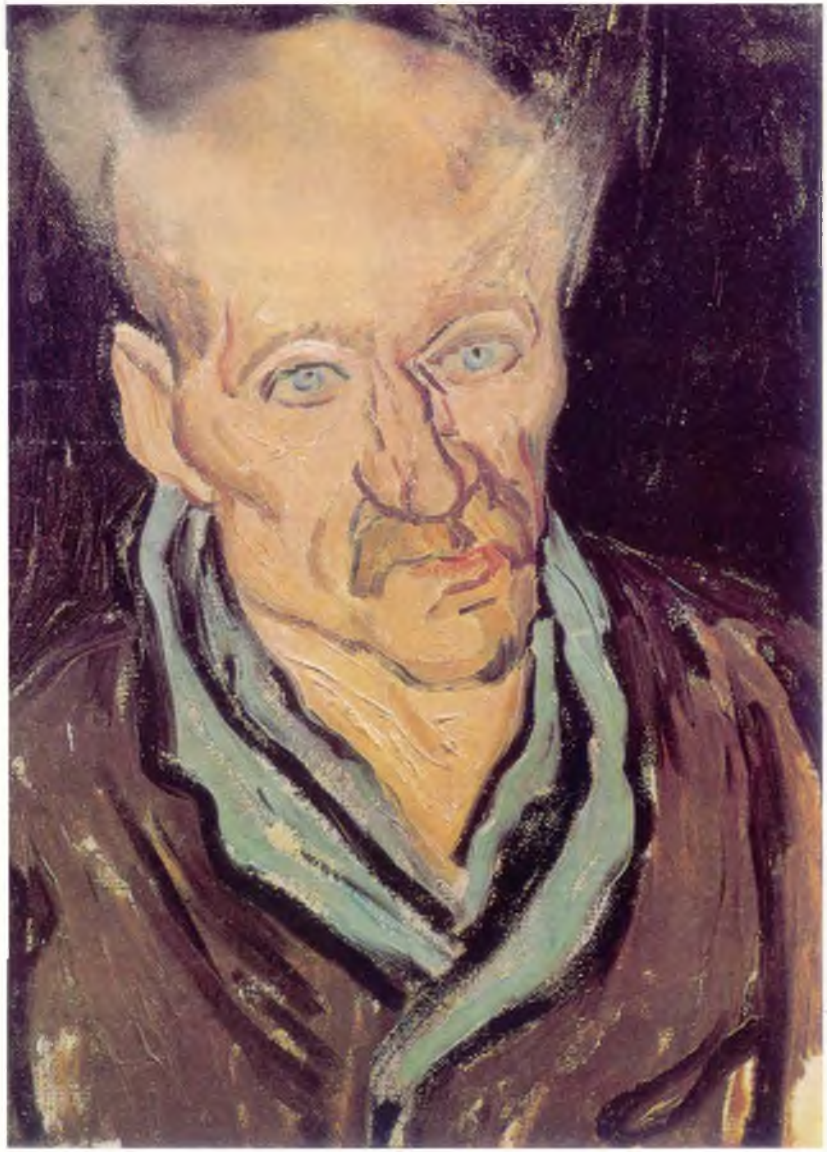

Kanamayı durdurması biraz zaman almış olmalı, ertesi gün alt kattaki iki odanın yerlerine saçılmış çok sayıda ıslak havlu buldum. Evden çıkabilecek kadar iyi duruma geldiğinde başını iyice aşağı indirdiği bir bereyle örtüp doğrudan bir hemşerisini bulmak için tanıdıklarıyla karşılaşabileceği bir eve gitti, oradaki 'nöbetçi'ye özenle yıkayıp bir zarfa koyduğu kulağını verdi.

Saint-Paul Hastanesi'nde Bir Hastanın Portresi

Saint-Rémy, Ekim 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 32.5 x 23.5 cm
Vincent Van Gogh Vakfı, Amsterdam

'Buyrun, beni hatırlamanız için' dedi. Sonra koşup eve döndü, yatağına yatıp uyudu. Ancak pencerenin kepenklerini kapatıp camın yanındaki masaya yanan bir lamba bırakmayı ihmal etmedi. On dakika sonra hayat kadınlarına kalan sokakta olayın şamatası ve dedikodusu yapılıyordu.

Tarlada Saban Süren Adam ve Değirmen

Saint-Rémy, Ekim 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 54 x 67 cm
Museum of Fine Arts, Boston
W. A. Coolidge tarafından ödünç verilmiştir

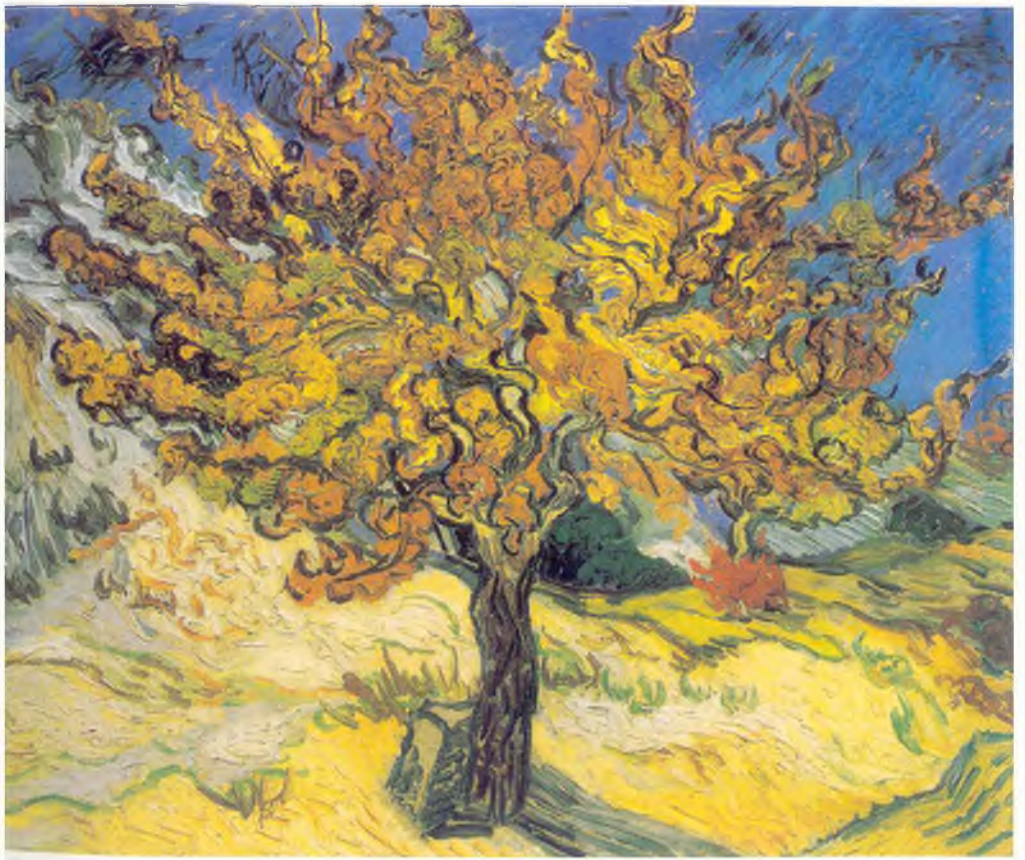

Evimizin kapısına geldiğimde bu olanlardan hiç haberim yoktu. Melon şapkalı adam bana son derece ciddi bir ifadeyle pat diye şunu sordu: 'Beyefendi, arkadaşınıza ne yaptınız?' 'Bilmiyorum.' 'Ah, tabii... çok iyi biliyorsunuz... arkadaşınız öldü.' Kimsenin böyle bir anı yaşamasını dilemem, doğru düzgün düşünmeye başlamam ve kalbimin çarpıntısını bastırmam için uzun zaman geçmesi gerekti.

Dut Ağacı

Saint-Rémy, Ekim 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 54 x 65 cm
Norton Simon Museum of Art, Pasadena, California

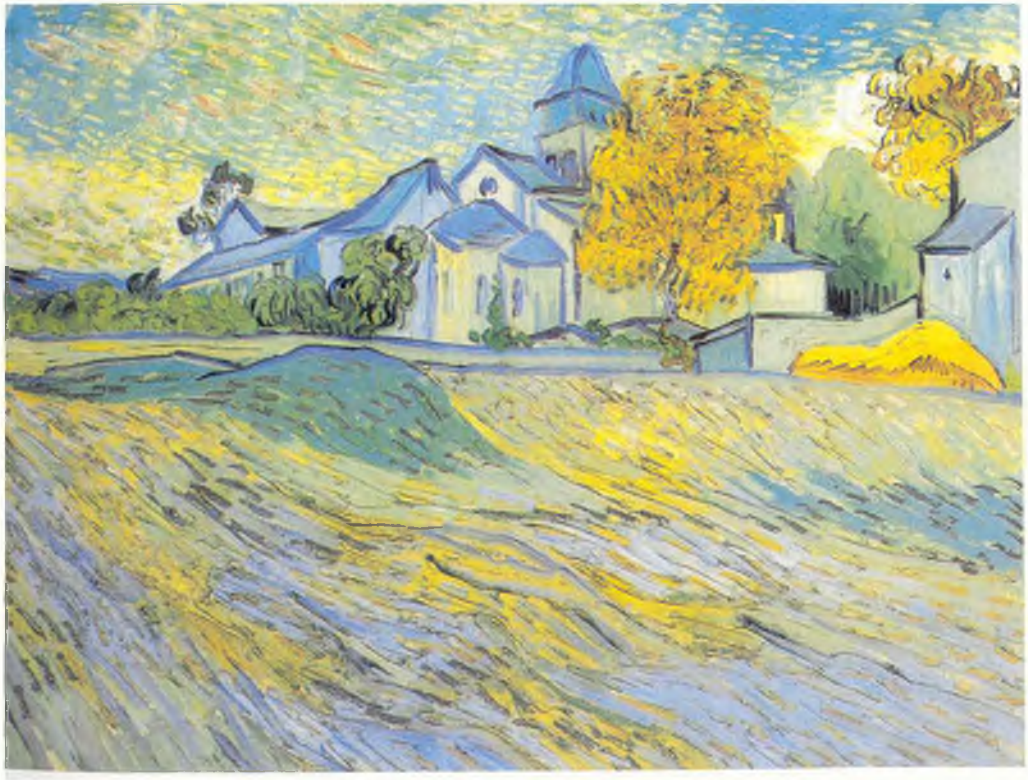

Öfke, kırgınlık ve acının yanında bütün varlığımı parça parça eden üzerimdeki bakışların utancı beni boğuyordu. 'Tamam, yukarı çıkalım, orada konuşabiliriz' derken kekeledim. Vincent yatağında, çarşaflara dolanmış yatıyordu, bir silah horozu gibi büzüşmüştü; ölü gibiydi.

Saint-Paul-de-Mausole'deki Kilise

Saint-Rémy, Ekim 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 44.5 x 60 cm
Elizabeth Taylor Koleksiyonu, ABD

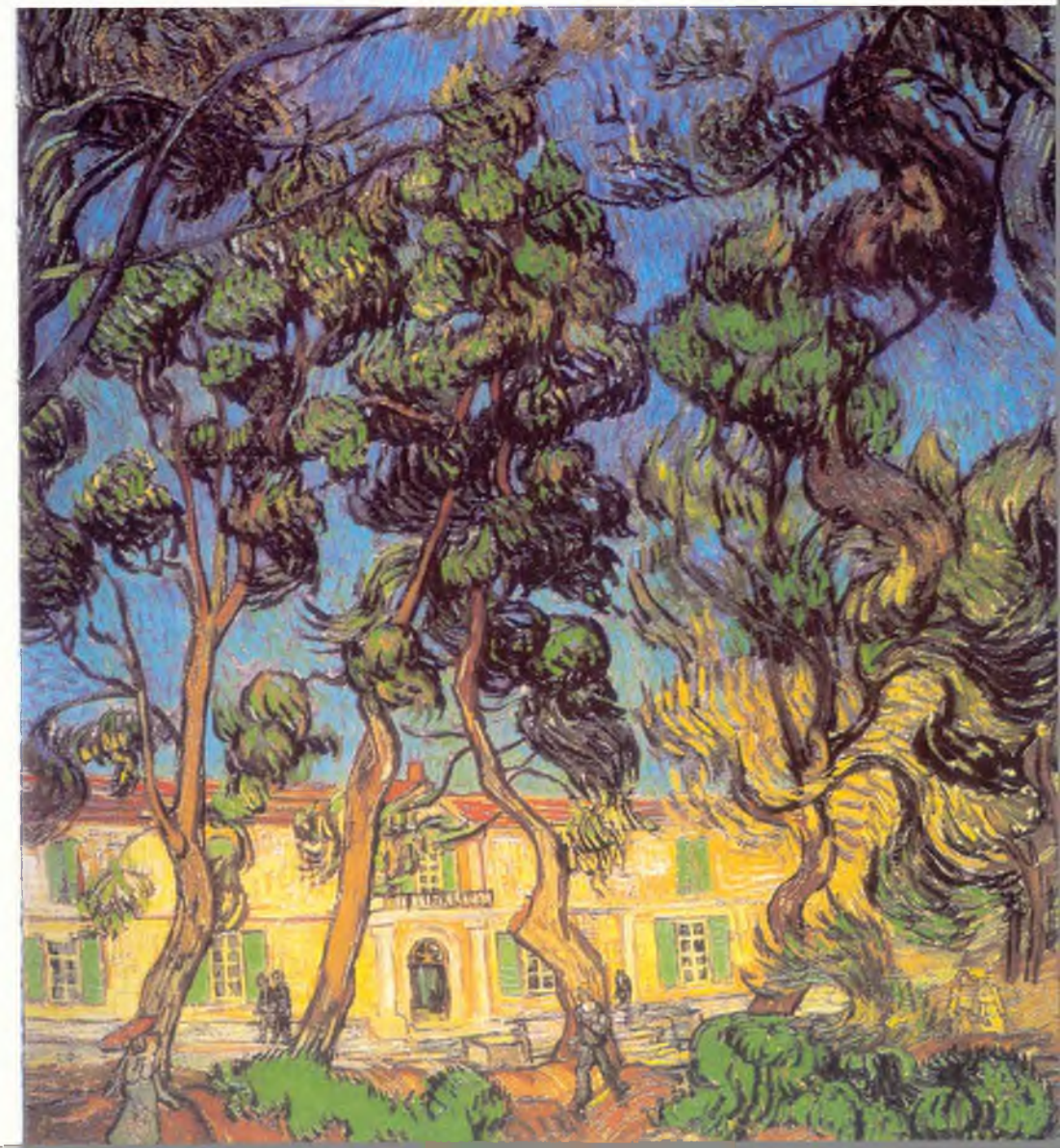

Yavaşça, çok yavaşça vücuduna dokundum; sıcaklığı hayatta olduğunu gösteriyordu. Sanki bütün düşünce ve hareket kabiliyetimi geri kazanmış gibi oldum. Neredeyse fısıldayarak polis şefine 'Beyefendi, bu adamı uyandırırken çok nazik ve dikkatli olun, eğer beni sorarsa da Paris'e gittiğimi söyleyin. Beni görmek onun için ölümcül olabilir' dedim."

Saint-Paul Hastanesi'nin Bahçesindeki Ağaçlar

Saint-Rémy, Ekim 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 90.2 x 73.3 cm
Armand Hammer Museum of Art, Los Angeles

Polis memuru Alphonse Robert gibi diğer tanıkların ifadeleriyle karşılaştırıldığında Gauguin'in hikâyesi bazı önemsiz detaylarda yanlıştır. Van Gogh bütün kulağını değil, sadece kulak memesinin üstünden bir parçayı kesmişti. Bu "hediye"yi "nöbetçi"ye değil, fahişe Rachel'a vermişti.

Saint-Paul Hastanesi'nin Bahçesindeki Ağaçlar

Saint-Rémy, Ekim 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 73 x 60 cm
Özel Koleksiyon, ABD

Gauguin'in hikâyesi evsahibinin kendisini neden yaraladığı konusunda pek bir fikir vermiyor. Belki Van Gogh arkadaşının onu bırakıp gitme tehditini gerçekleştireceğinden korkmuştu. Gauguin'in ayrılması iki kat sarsıcı olacaktı çünkü bu aynı zamanda sanatçılar evinin de sonu demekti.

Tohum Eken Adam (Millet'den esin...

Saint-Rémy, Ekim sonu 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 80.8 x 66 cm
Stavros S. Niarchos Koleksiyonu

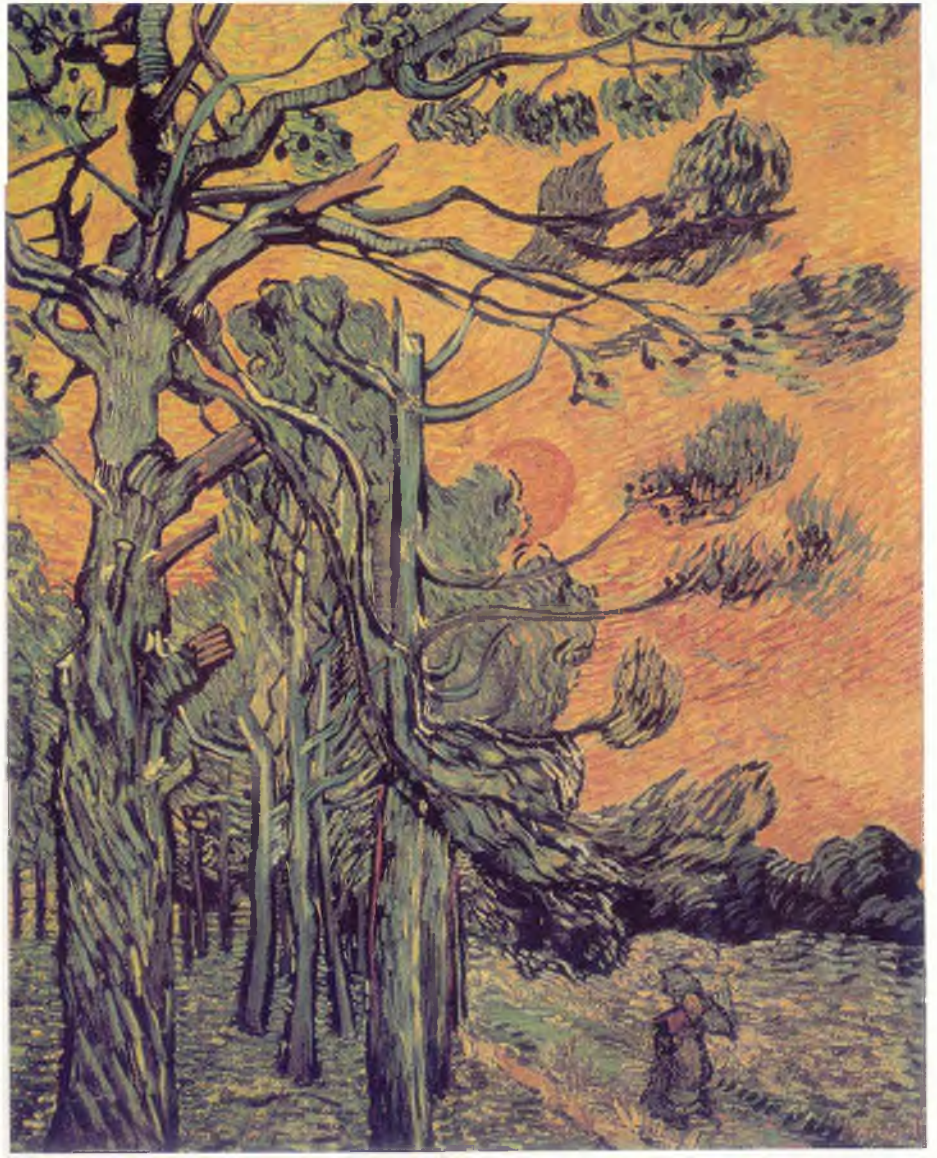

Van Gogh'un sıkıntısının bir nedeni de Theo'nun Johanna Bonger'le nişanlanması olabilir. Arnold'un anlattığına göre Van Gogh kardeşinin 23 Aralık'ta evlenmeyi tasarladığını duymuştu. Bu değişiklik şüphesiz onun hayatını da etkileyecekti.

Batan Güneş ve Kızıl Gökyüzü Önünde Çam Ağacı

Saint-Rémy, Kasım 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 92 x 73 cm
Rijksmuseum Kröller-Müller, Otterlo

Yeni bir evin masraflarını karşılamak zorunda kalan Theo belki de artık maddi ve düşünsel olarak ona çok bağımlı olduğu desteği veremeyecekti. Gauguin, Theo'ya Vincent'ın yaşadığı bunalımdan söz etmişti. Genç Van Gogh 25 Aralık'ta Arles'a gelmiş, ancak çok kısa bir süre kalmıştı.

Çoban (Millet'den esinle)

Saint-Rémy, Kasım 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 52.7 x 40.7 cm
Tel Aviv Müzesi, Tel Aviv

Büyük bir ihtimalle aynı gün, Gauguin'le birlikte Paris'e döndü. Van Gogh kendisini yaralamasından iki hafta sonra, 7 Ocak'ta hastaneden ayrıldı. Joseph Roulin ve karısı ona bakmaya başladılar. Van Gogh, Sarı Ev'e dönüşünden sonraki ilk mektuplarında deliliğinden hiç söz etmez.

Yol İşçileri

Saint-Rémy, Kasım 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 71 x 93 cm
Phillips Koleksiyonu, Washington

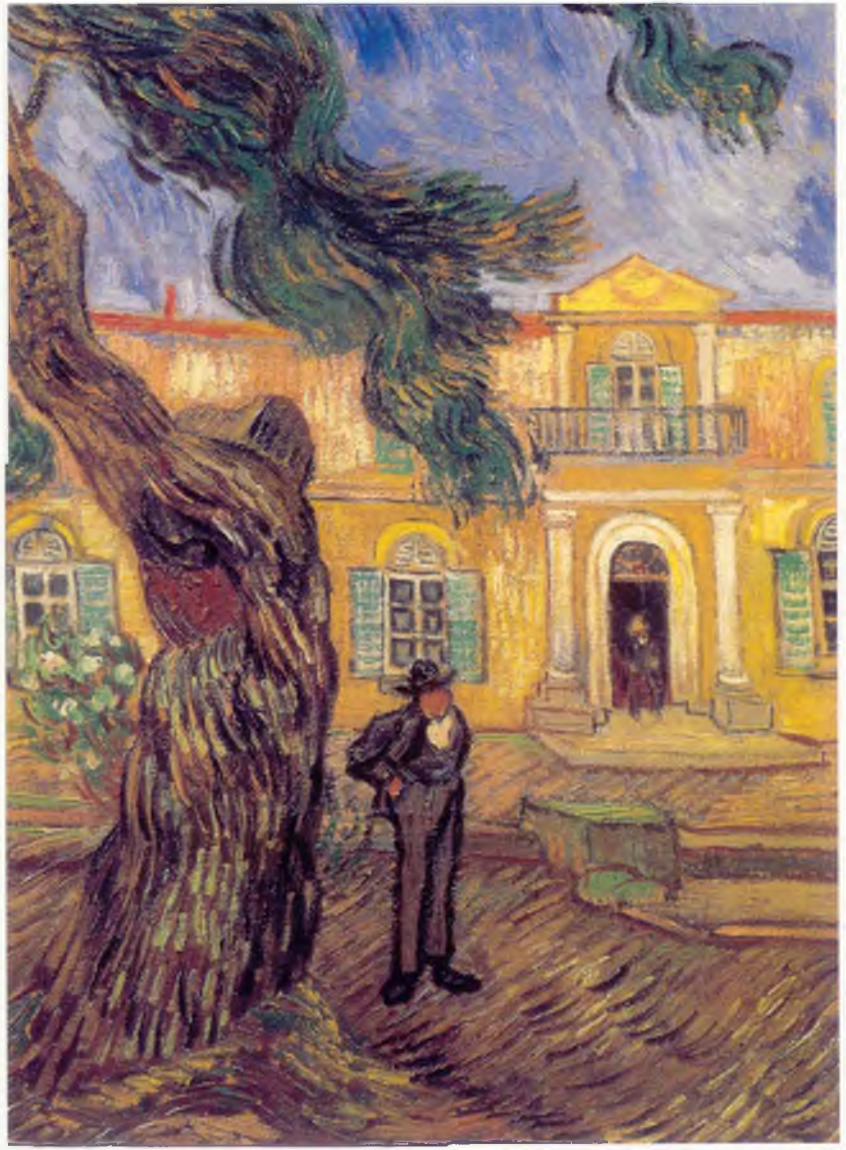

Van Gogh yazarak ve resim yaparak iyileşmeye, unutmaya çalıştı. Kendisini tedavi eden Dr. Rey'in bir portresini yaptı. Sanatçılar evinin geleceğine dair inancını hâlâ yitirmemişti.

Sanatçı bu dönemde Aralık'ta başladığı bir tablo üzerinde çalışmaya devam etti: Postacının karısı, Van Gogh'un *La Berceuse* [Ninni] dediği Augustine Roulin'in portresi.

Saint-Paul Hastanesi'nin Bahçesindeki Ağaçlar ve Adam

Saint-Rémy, Kasım 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 63 x 48 cm
Musée d'Orsay, Paris

Başkalarını memnun etmek için yaptığı resim kendisine bir avuntu oldu. Gauguin'e yazdığı bir mektupta "Sevgili arkadaşım, Berlioz ve Wagner'in müzikte yaptığını resimde yapmak... kalbi kırılmışları avutacak bir sanat!" demişti. 7 Şubat'ta Protestan din adamı Papaz Salles, Theo'ya şunları yazmıştı: "Kardeşiniz (...) yeniden akıl hastalığı belirtileri gösterdi.

Ahşap Barakalar

Saint-Rémy, Aralık 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 45,5 x 60 cm
Özel Koleksiyon, Brüksel

Üç gün boyunca her yerde zehirlenen ve başkalarını zehirleyen insanlar gördüğüne inandı. Hizmetçi kadın (...) onu bu acayip durumda görünce bildirmesi gerektiğini düşünmüş; komşular yöneticiye haber vermişler. Yönetici kardeşinize göz kulak olunmasını ve hastaneye yatırılmasını emretmiş. (...) Şimdi ne yapılması gerekiyor?" Van Gogh hasta olduğunu kabul etmiyor, haksız yere mahkûm edildiğini düşünüyordu.

Peiroulets Vadisi

Saint-Rémy, Aralık 1889
Tuval üzerine yağlıboya, 72 x 92 cm
Rijksmuseum Kröller-Müller, Otterlo

Toplumun kabul ettiği davranış biçimlerinden sapmanın dışlanmayla cezalandırıldığını daha önce defalarca yaşayıp öğrenmişti. Van Gogh vaizlikte başarısız olduğunda babası onu Gheel'deki akıl hastanesine yatırmakla tehdit etmişti. Lahey'deki Goupil galerisinin idarecisi Tersteeg ressamın bir fahişeyle birlikte yaşadığını öğrendiğinde onun "akıl sağlığında ve mizacında sorunlar olduğunu" söylemişti.

Sabah: Çalışmaya Giden Köylü Çift
(Millet'den esinle)

Saint-Rémy, Ocak 1890
Tuval üzerine yağlıboya, 73 x 92 cm
Hermitage, Saint Petersburg

Van Gogh mektuplarında deliliği ve hastalığı sık sık toplumun durumu için bir metafor olarak kullanır: "Sonra doktorlar bize Musa, Muhammed, İsa, Luther, Bunyan ve diğerlerinin yanında Frans Hals, Rembrandt ve Delacroix'nın, hatta annemiz gibi sevgili eski kafalı yaşlı kadınların da deli olduğunu söylerler. Ah, bu ciddi bir meseledir, insan bu doktorlara şunu sorabilir: Peki o zaman akıllı insanlar nerede? Hep haklı olan genelev fedaileri mi onlar? Belki de. O zaman seçilecek ne var? Neyse ki seçme şansımız yok."

Öğle Uykusu (Millet'den esinle)

Saint-Rémy, Ocak 1890
Tuval üzerine yağlıboya, 73 x 91 cm
Musée d'Orsay, Paris

Van Gogh başından beri "deliliğinin" sosyal yönünün farkındaydı. Zamanla hasta olduğunu ve yardım alması gerektiğini kabullenmeyi öğrendi. Ama cezalandırılmak istemiyordu: "Eğer, diyelim tamamen delirirsem, ki bu bence kesinlikle imkânsız, o zaman farklı bir tedaviye ihtiyacım olur, temiz havaya çıkarılmam, işimi yapmam gerekir, vs."

Servi ve İki Kadın

Saint-Rémy, Şubat 1890
Tuval üzerine yağlıboya, 43.5 x 27 cm
Vincent Van Gogh Vakfı, Amsterdam

Papaz Salles'in tavsiye ettiği Saint-Rémy'deki akıl hastanesi bu tedaviyi sunuyordu. Van Gogh'un oraya gitmeyi kabul etmek için başka sebepleri de vardı: Gidecek başka bir yeri yoktu. Sarı Ev'in sahibi kontratı iptal etmişti, Gauguin Bretanya'da ona eşlik etmeyi reddetmişti ve Theo'nun evindeki yerini de şimdi gelin almıştı.

Çiçek Açan Badem Ağacı

Saint-Rémy, Şubat 1890
Tuval üzerine yağlıboya, 73.5 x 92 cm
Vincent Van Gogh Vakfı, Amsterdam

Yeniden otellerde yaşamak zorunda kalmaktan korkuyordu: "Kendime ait bir yerim olmalı." Akıl hastanesi evin, yuvanın yerini alıp bir sığınak görevi gördü.

8 Mayıs 1889'da Papaz Salles, Van Gogh'u Arles'ın otuz kilometre dışındaki Saint-Rémy'deki akıl hastanesine götürdü. Hastalığın adı konar konmaz muğlak korku ya da Van Gogh'un kullandığı ifadeyle "adsız korku" yok oldu.

L'Arlésienne (Madam Ginoux)

Saint-Rémy, Şubat 1890
Tuval üzerine yağlıboya, 65 x 54 cm
Museu de Arte de São Paulo, São Paulo

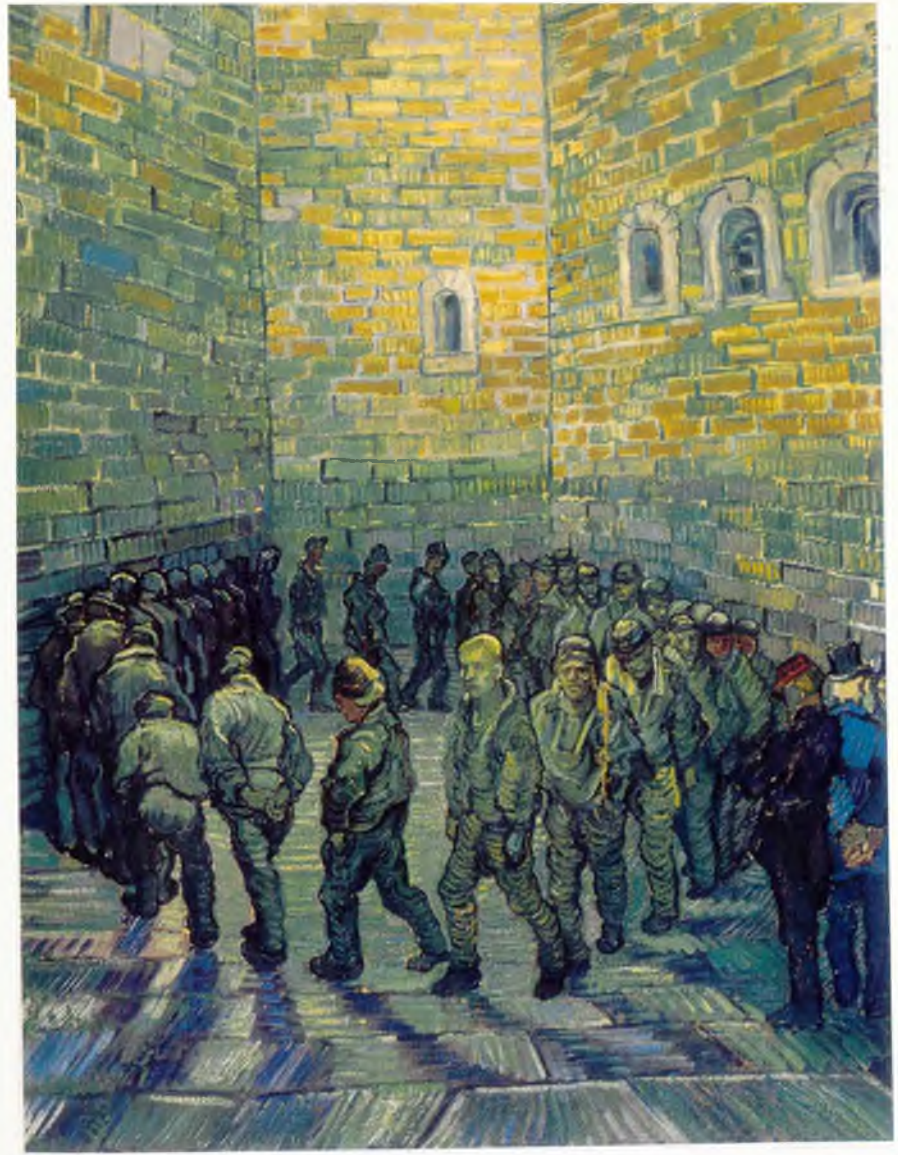

Van Gogh, Dr. Rey'i ailesinde sara nöbetleri geçirenler olduğuna inandırdı. Saint-Rémy'deki doktor yeni hastasının teşhisini sorgulamadan kabul etti. Teşhisin sonunda yalnış çıkması pek önemli değildi: Saint-Rémy'de bütün hastalara aynı tedavi uygulanıyordu. Düzenli olarak banyoları yaptırılıyor, geri kalan zamanda da kendi hallerine bırakılıyorlardı.

Mahkûmlar Havalandırmada
(Gustave Doré'den esinle)

Saint-Rémy, Şubat 1890
Tuval üzerine yağlıboya, 80 x 64 cm
Puşkin Müzesi, Moskova

Van Gogh başlarda, kendisine bazı açılardan sağlıklı insanların oluşturduğu toplumdan daha insani gelen bu hastalar topluluğundan etkilenmişti.

İlk defa hastanedeki grubun bir parçası olduğunu hissetti ama diğer hastaların aksine o rehavete kapılmadı. Çalışması gerektiğini düşündüğü için, hastaneye gelir gelmez resim yapmaya başladı.

Gelincikler ve Kelebekler

Saint-Rémy, Nisan–Mayıs 1890
Tuval üzerine yağlıboya, 34.5 x 25.5 cm
Vincent Van Gogh Vakfı, Amsterdam

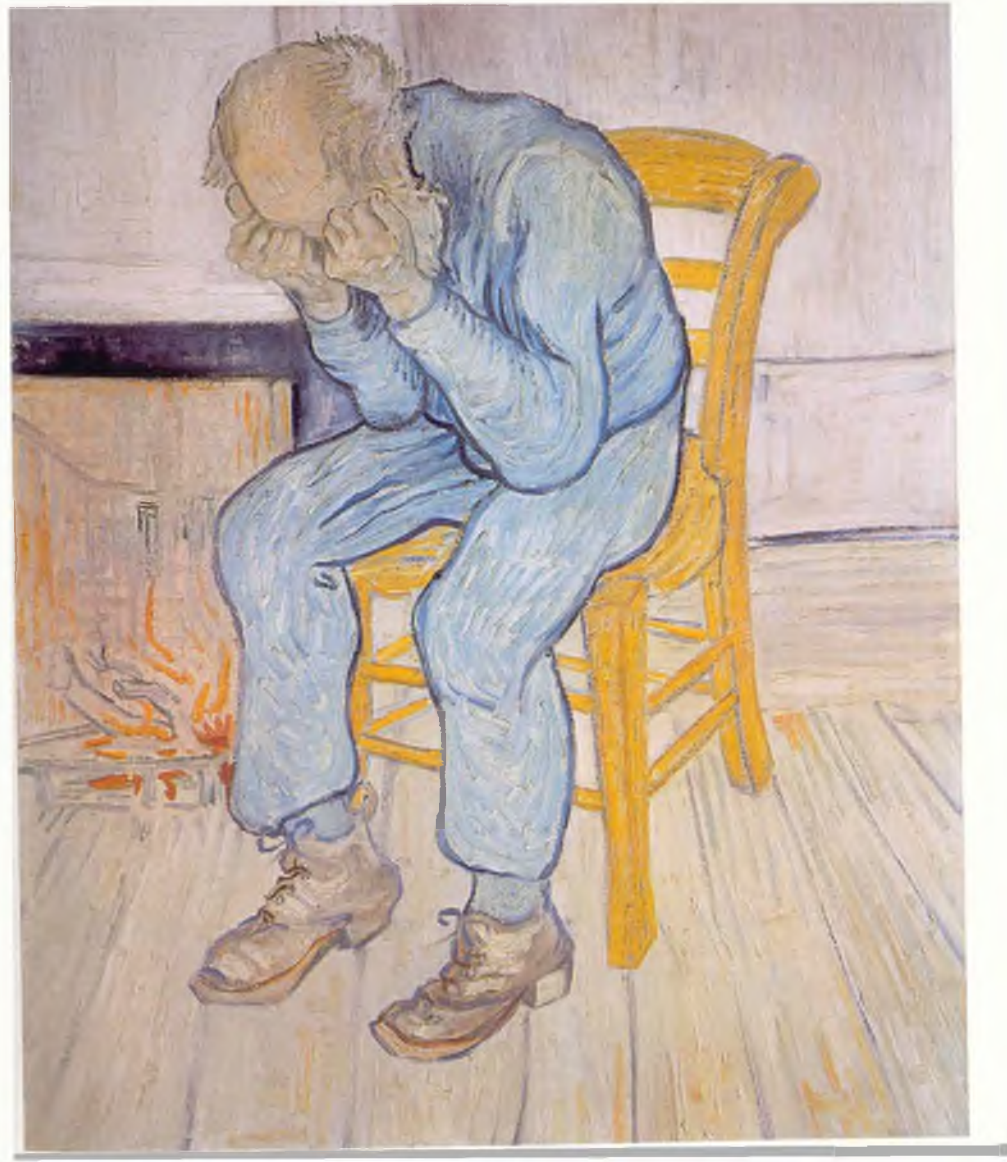

Theo'dan kendisine tuvaller ve boyalar göndermesini isterken kalışının "bedelini ödemek" için ne kadar üretmesi gerekeceğini sordu.

Van Gogh hastanede kaldığı süre boyunca çocukluğunun geçtiği dünyayı yeniden canlandırdığı manzara resimleri yaptı. Aynı zamanda renklerin etkileri konusunda çalışmaya devam etti:

Üzgün Yaşlı Adam

Saint-Rémy, Nisan–Mayıs 1890
Tuval üzerine yağlıboya, 81 x 65 c
Rijksmuseum Kröller-Müller, Otterlo

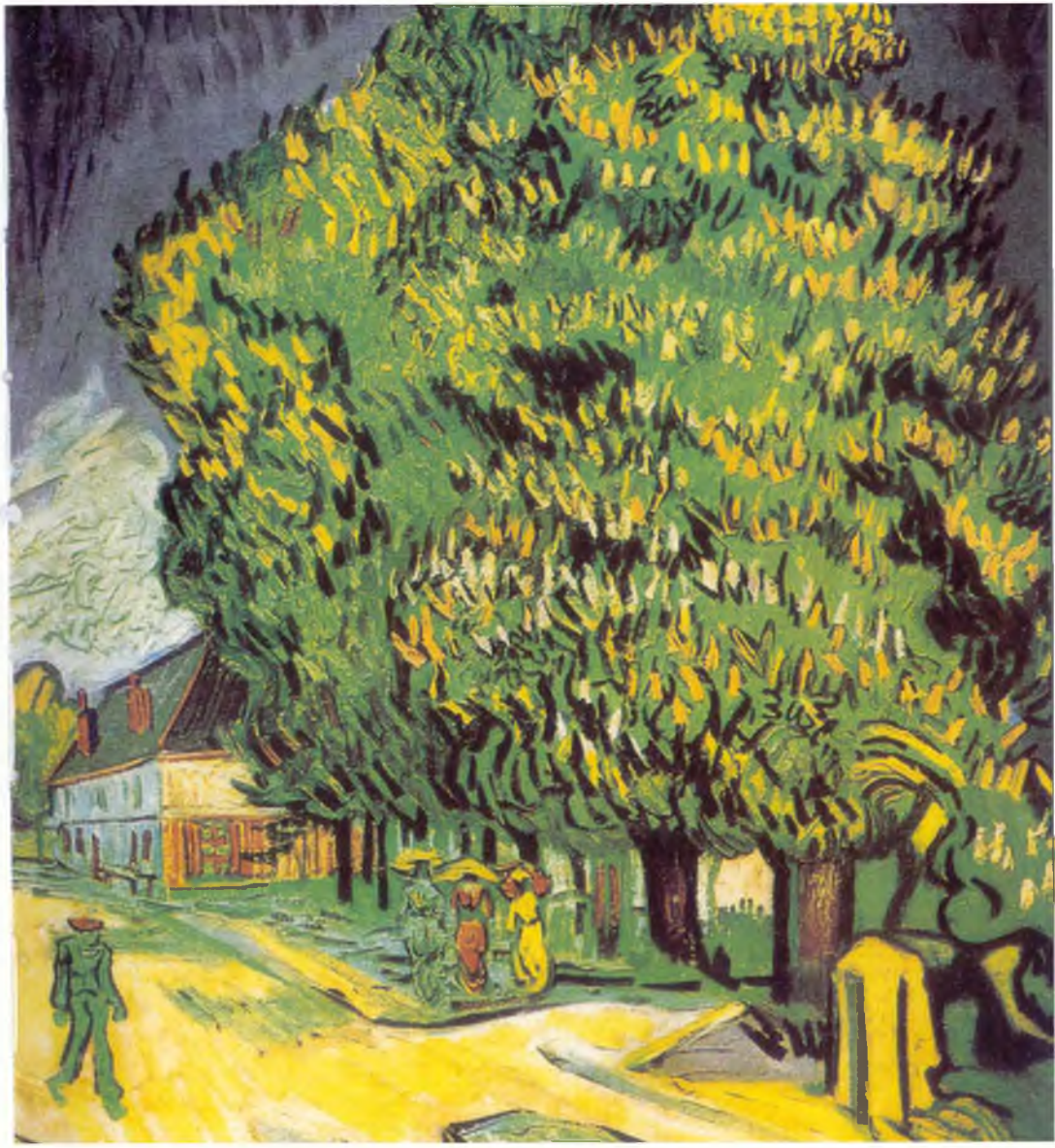

"Aklımda hep serviler var, ayçiçekleri tablosuna benzer bir şeyde onları kullanmak istiyorum çünkü benim aklımdaki şekilde hâlâ resmedilmemiş olmaları beni hayrete düşürüyor. Servilerin biçimleri ve oranları Mısır dikilitaşları kadar güzel. Yeşilleri o kadar farklı ki. Güneşli bir manzaranın ortasında kara bir leke gibi ama gördüğüm en ilginç siyah tonlarından biri bu ve kafamda canlananı tam olarak yansıtmak çok zor. Ama bir de onları mavinin önünde görmen lazım, hatta mavinin içinde. Her yerde olduğu gibi burada da doğayı resmetmek için uzun süre içinde kalman gerekiyor."

Çiçek Açmış Kestane Ağa...

Auvers-sur-Oise, Mayıs 1890
Tuval üzerine yağlıboya, 70 x 58 cm
Özel Koleksiyon, Güney Amerika

Van Gogh tekrar çalışmaya başladı ama hastanedeki hayatla ilgili düşünceleri değişmişti. Daha önce kusursuz bir topluluk meydana getirdiklerini düşündüğü diğer hastalar şimdi onu korkutuyordu. Daha beteri, Saint-Rémy'de çalışan rahibeler dehşete kapılmasına neden oluyordu. Geçirdiği nöbetten sonra Van Gogh hastaneden ayrılıp dışarıda resim yapmayı bıraktı. Bu nedenle resimleri için konu bulmakta zorlanmaya başladı.

Yardımsever (Delacroix'dan esinle)

Saint-Rémy, Mayıs 1890
Tuval üzerine yağlıboya, 73 x 60 cm
Rijksmuseum Kröller-Müller, Otterlo

Çare olarak ya kendisini model olarak kullandı ya da Theo'nun Paris'ten gönderdiği baskılardan birini kopyaladı. Delacroix'nın *Pièta*'sını ve Gustave Doré'nin *Mahkûmlar Havalandırmada* tablolarını yeniden yaptı.

Van Gogh, Auvers-sur-Oise'a gitmeden önce Paris'te Theo ve ailesiyle sadece üç gün kaldı. Kalışını bu kadar kısa tutmasının sebebi Theo ve Johanna'nın tartışmaları olabilir; Van Gogh bu tartışmaları daha sonra mektuplarında anlatmıştı.

Natürmort: Vazoda Pembe Güller

Saint-Rémy, Mayıs 1890
Tuval üzerine yağlıboya, 92.6 x 73.7 cm
Mr. ve Mrs. Walter H. Annenberg Koleksiyonu,
Rancho Mirage, California

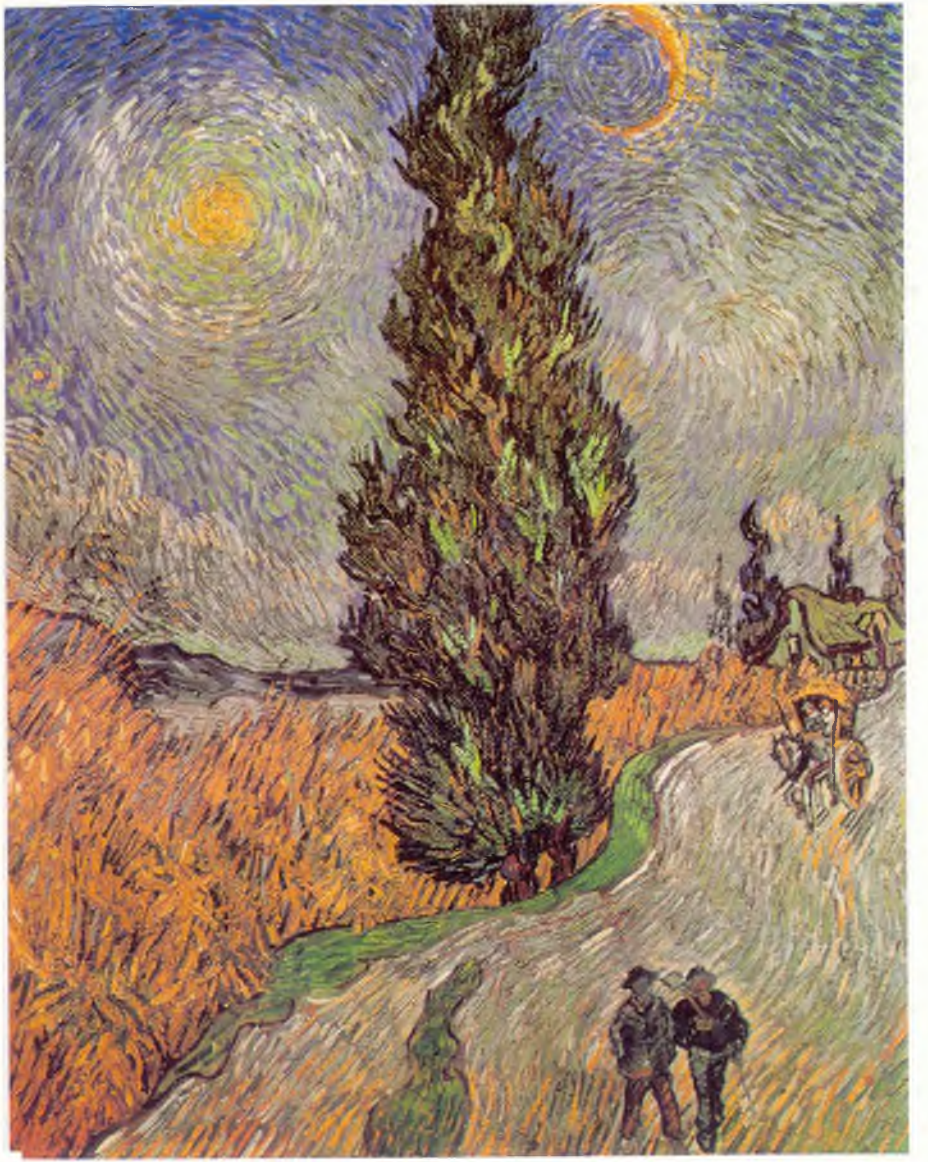

Doğa ve çalışmak tekrar Van Gogh'un hayattaki iki destekçisi olmuştu. Ama etrafında kimsecikler yoktu. Dr. Gachet de pek yardımcı olmuyordu. Van Gogh şunları yazmıştı: "Bence Dr. Gachet'e çok güvenmemeliyiz. Her şey bir yana, bence o benden daha hasta, en azından benim kadar hasta; durum bu. Kör bir adam başka bir köre yardımcı olmaya kalktığında ikisi birden çukura düşmezler mi?"

Yıldızların Altında Servili Yol

Auvers-sur-Oise, Mayıs 1890
Tuval üzerine yağlıboya, 92 x 73 cm
Rijksmuseum Kröller-Müller, Otterlo

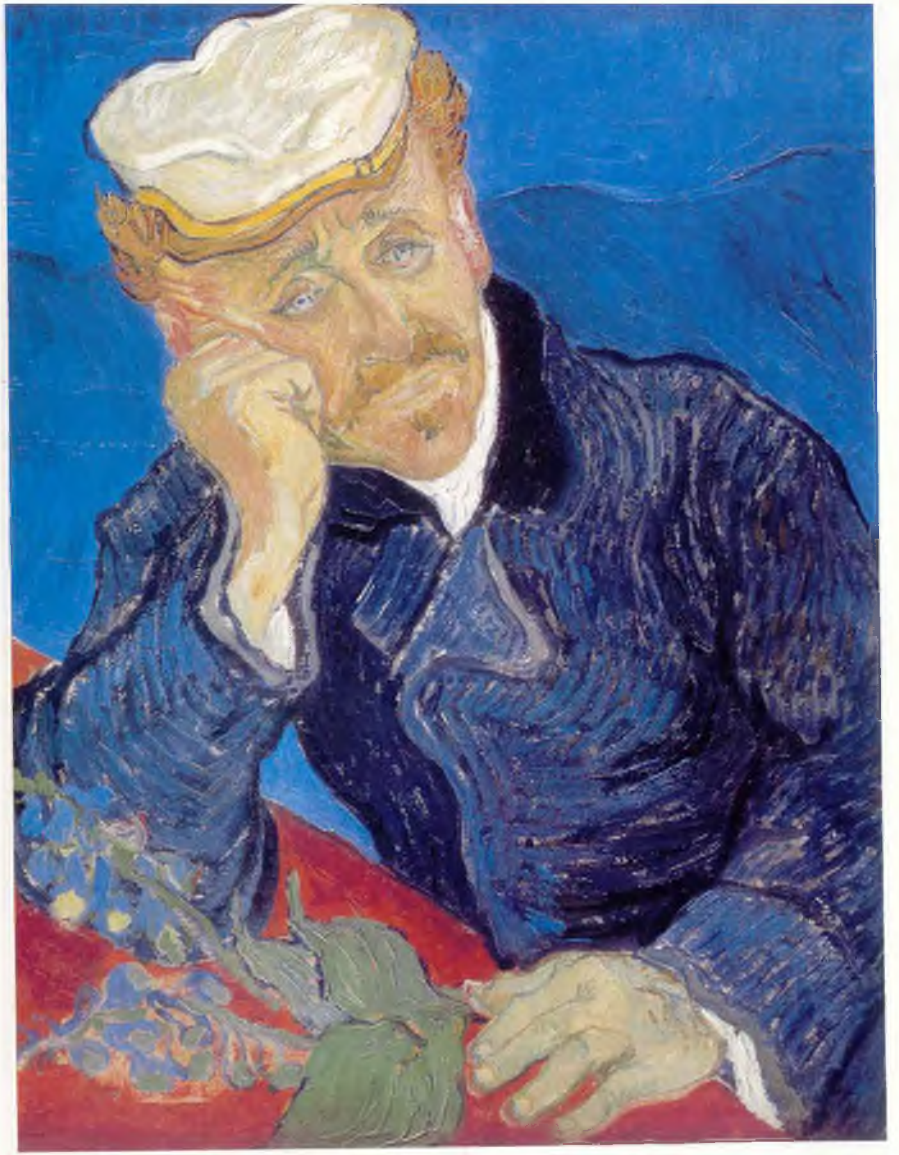

Altmış iki yaşındaki kalp ve sinir hastalıkları uzmanı tam bir sanat âşığıydı. Çok sayıda sanatçıyla ilişkisi vardı. Daha sonra Paris'teki Musée d'Orsay'a verilen koleksiyonunda Cézanne, Pissarro ve Van Gogh'a ait eserler bulunuyordu. Doktor, Van Gogh'la bir hasta olarak değil, ressam olarak ilgileniyordu.

Doktor Paul Gachet'nin Portresi

Auvers-sur-Oise, Haziran 1890
Tuval üzerine yağlıboya, 68 x 57 cm
Musée d'Orsay, Paris

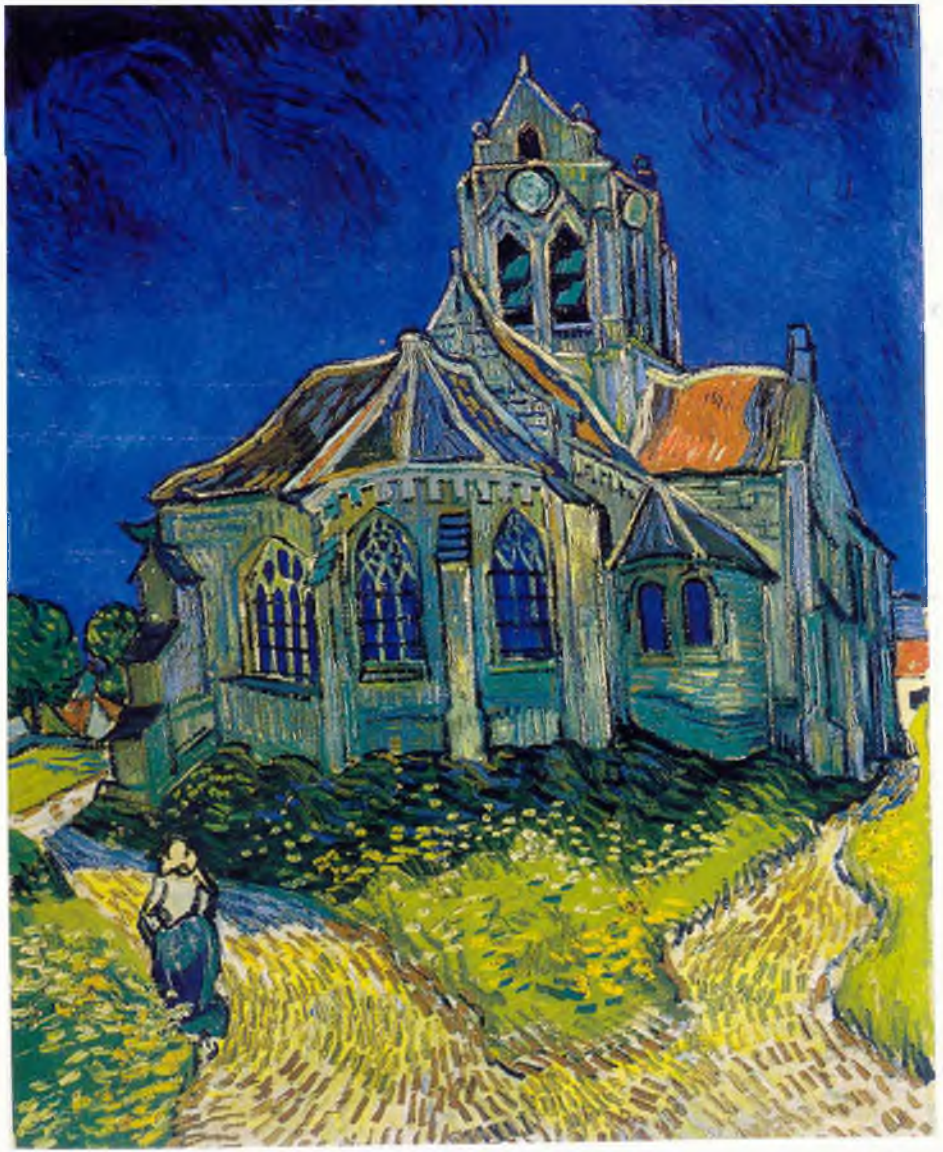

Van Gogh, Ravoux Hanı'nda yaşıyordu. Hanın sahibinin on üç yaşındaki kızı Adeline ressama poz vermişti. Van Gogh, aynı şekilde yirmi bir yaşındaki Marguerite Gachet'nin de resmini yapmıştı. Doktorun kızının yakın bir arkadaşı ressamla modelinin birbirlerine âşık olduklarını iddia edince Dr. Gachet, Van Gogh'tan bir daha evine gelmemesini istedi.

Auvers-sur-Oise'deki Kilise

Auvers-sur-Oise, Haziran 1890
Tuval üzerine yağlıboya, 94 x 74 cm
Musée d'Orsay, Paris

Marguerite'in erkek kardeşi bir söyleşide bu hikâyeyi doğrulamış, ancak kritik bir noktasını değiştirmişti: Dediğine göre kardeşi otuz yedi yaşındaki ressamın ilgisine karşılık vermemişti. Van Gogh'la Gachet'nin arkadaşlığının kısa süre sonra bozulduğu açıktır; 2 Temmuz'dan sonraki mektuplarında Van Gogh ondan hiç bahsetmez.

Buğday Tarlası ve Kargalar

Auvers-sur-Oise, Haziran 1890
Tuval üzerine yağlıboya, 50.5 x 105 cm
Vincent Van Gogh Vakfı, Amsterdam

Auvers'de geçirdiği iki buçuk ayda, Van Gogh daha önce defalarca yaşadığı bir süreçten geçti. Çalışarak düzenli bir hayat kurmayı denedi ama güvenlik ve yuva duygusunu kaybetmişti. Gittikçe Theo'ya daha fazla yük olduğunu düşünmeye başladı. Paris seyahati sırasında kardeşi ile Johanna arasındaki bir tartışmaya tanık olmuştu.

Küçük Kızlar

Auvers-sur-Oise, Haziran 1890
Tuval üzerine yağlıboya, 51.2 x 51.5 cm
Musée d'Orsay, Paris

Theo, Guoupil'den ayrılıp kendi galerisini açmak istiyordu, karısıysa yeteri kadar para kazanamamasına rağmen işinde kalmasını tercih ediyordu. Theo'nun desteklemek zorunda olduğu tek akrabası Vincent değildi; düzenli olarak annesine ve kız kardeşi Willemien'e de para gönderiyordu. Van Gogh on sene önce, kardeşinin parasına bağımlı olmaya başladığında şöyle yazmıştı:

Cordeville'de Saz Damlı Evler

Auvers-sur-Oise, Haziran 1890
Tuval üzerine yağlıboya, 73 x 94 cm
Musée d'Orsay, Paris

"Senin ya da evdeki diğerlerinin başına bela olacağıma inanırsam, ya da senin yoluna çıkarsam, kimseye bir faydam olmazsa, bir davetsiz misafir veya dışlanmış biri gibi hissedersem öleyim daha iyi (...). Eğer durum bu hale gelirse daha fazla yaşamak istemem."

Buğday Tarlasının Önünde Genç Kız

Auvers-sur-Oise, Haziran sonu 1890
Tuval üzerine yağlıboya, 66 x 45 cm
National Gallery of Art, Washington

Paris'ten döndükten sonra üzerinde çalıştığı tabloları Theo'yla Johanna'ya anlatmıştı: "Bulanık gökyüzü altında uçsuz bucaksız buğday tarlaları. Hüznü ve mutlak yalnızlığı ifade etmek için kendimi çok zorlamam gerekmedi. Umarım yakında bunları görebilirsiniz (...), bence bu tablolar size sözcüklere dökemediklerimi, taşrada gördüğüm sağlığı ve sağaltıcı gücü anlatacaktır."

Yağmurda Auvers Manzarası

Auvers-sur-Oise, Temmuz 1890
Tuval üzerine yağlıboya, 50 x 100 cm
National Museum of Wales, Cardiff

Bu çelişki –hüzün ve taşranın sağlığı– Van Gogh'un içinde bulunduğu durumu yansıtır: Doğa her zaman ona sevecen bir yuva olmuştu; kimseyle paylaşamayacağı bir yuva.

Van Gogh, Saint-Rémy'de *Orakçı* tablosu üzerinde çalışmıştı:

Auvers Ovasında Bulutlu Gökyüzü

Auvers-sur-Oise, Temmuz 1890
Tuval üzerine yağlıboya, 73 x 92 cm
Rijksmuseum Kröller-Müller, Otterlo

"Ben bu orakçıda işini bitirebilmek için kızgın güneşin altında büyük bir hızla boğuşan belirsiz bir figür görüyorum. Onda ölümün yansımasını görüyorum, sanki biçtiği buğday aslında insanlığın ta kendisi. Daha önce yapmayı denediğim tohum eken adamın tam tersi olduğunu söyleyebilirsiniz. Ancak bu ölümde hazin bir yan yoktur, gün ışığında, güneşin her yeri altın rengine boyadığı bir ande yoluna gider."

Tepenin Yanında Saz Damlı Evler

Auvers-sur-Oise, Temmuz 1890
Tuval üzerine yağlıboya, 50 x 100 cm
Tate Gallery, Londra

Van Gogh'un kendisini bir tarlada vurduğu söylenir ama bu konuda ciddi bir kanıt yoktur. Eğer intihar için buğdayların "altın rengi"ni seçtiyse, en azından yalnız ölmemeye karar vermiş demektir. Kendisini böğründen vurduktan sonra hana dönüp yattı. Hancı, Dr. Gachet'ye ve Theo'ya haber verdi. Kardeşi, 29 Temmuz 1890'da ölen Van Gogh'un hayatının son anlarını şöyle anlatmıştı:

Buğday Demetleri

Auvers-sur-Oise, Temmuz 1890
Tuval üzerine yağlıboya, 50.5 x 101 cm
Dallas Museum of Fine Arts, Dallas

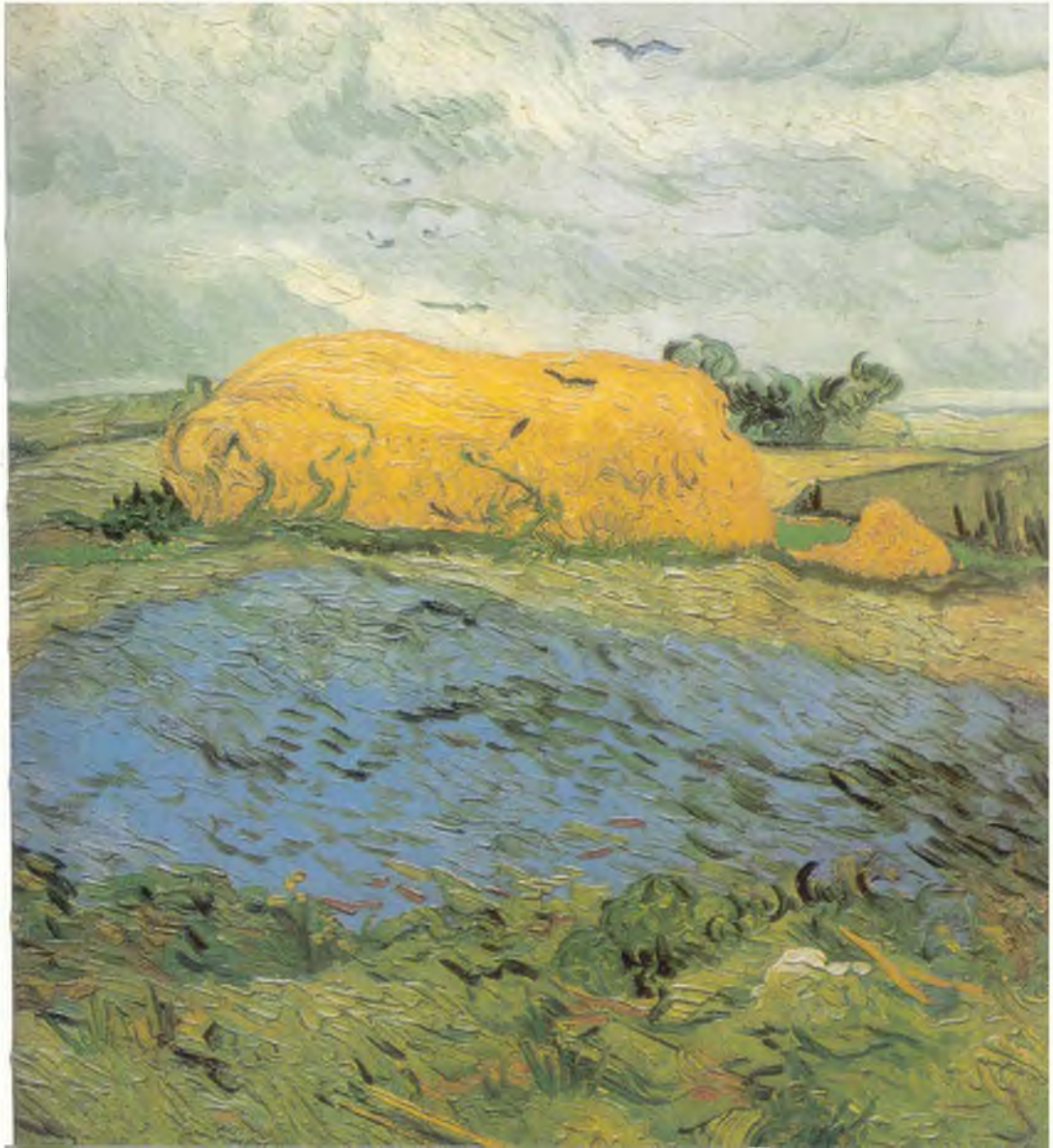

"Ölmek istedim. Yanında oturmuş onu iyileştirmeyi deneyeceğimize söz verirken (...) şöyle cevap verdi: *La tristesse durera toujours.*' [Bu acı hiç dinmeyecek.]" İntiharından birkaç hafta önce Van Gogh, Theo'ya şunları yazmıştı: "Başaramamış olsam bile, yine de yaptığım işlerin devam ettirileceğini düşünüyorum. Açıkça değil belki, ama insan doğru olana inanırken yalnız değildir.

Yağmurlu Bir Günde Saman Yığınları

Auvers-sur-Oise, Temmuz 1890
Tuval üzerine yağlıboya, 64 x 52.5 cm
Rijksmuseum Kröller-Müller, Otterlo

Peki o zaman bunun kişisel olarak ne önemi var ki! İnsanların da buğdaylarla aynı olduğuna çok inanıyorum. Eğer filizlenmek için toprağa ekilmiyorsan ne önemi var? – Sonunda değirmen taşlarının arasında öğütülüyorsun ki ekmek olasın. Mutluluk ve mutsuzluk arasındaki fark işte! İkisi de gerekli ve faydalı, ölüm ve kayboluş gibi... her şey göreceli – hayat da öyle."

Asnières Köprüsü

Paris, 1897 yazı
Tuval üzerine yağlıboya, 53 x 73 cm
Dominique de Menil Koleksiyonu, Houston

RESİMLERİN LİSTESİ

A

Agostina Segatori Cafe Tambourin'de Otururken 37
Ahşap Barakalar 197
Alpilles Önünde Zeytin Ağaçları 149
Arles'da Hastane Koğuşu 141
Arles'da Langlois Köprüsü 67
Arles'lı Yaşlı Kadın 65
Armand Roulin'in Portresi 119
Asker (Zouave) (yarım) 77
Asnières Köprüsü 247
Auvers Ovasında Bulutlu Gökyüzü 239
Auvers-sur-Oise'deki Kilise 227
Ay Doğarken Akşam Manzarası 159
Ayakkabılar 33
Ayakkabılar 35

B

Batan Güneş ve Kızıl Gökyüzü Önünde Çam Ağacı 189
Beşiğin Yanında Oturan Kadın 57
Beşik Sallayan Madam Roulin (La Berceuse) 129
Bois de Boulogne'da Yürüyenler 31
Budanmış Söğütler 143
Buğday Demetleri 243
Buğday Tarlası ve Kargalar 229
Buğday Tarlasında Köylü 173
Buğday Tarlasının Önünde Genç Kız 235

C

Cennet Bahçesinin Anıları (Arles'lı Kadınlar) 59
Cezayirli Askerlerin Teğmeni Milliet'nin Portresi 107
Cordeville'de Saz Damlı Evler 233

Ç

Çiçek Açan Badem Ağacı 207
Çiçek Açmış Badem Ağacı 69
Çiçek Açmış Kestane Ağacı 217
Çoban (Millet'den esinle) 191

D
Dağlardaki Çimenlik: Le Mas de Saint-Paul 157
Doktor Félix Rey'in Portresi 133
Doktor Paul Gachet'nin Portresi 225
Dokumacı, Karşıdan Görünüm 11
Dut Ağacı 179

E
Elma Sepetli Natürmort (Lucien Pissarro için) 45
Eugène Boch'un Portresi 91
Eygalières Yakınlarında, Haut Galline'de Servi Ağaçlı Buğday Tarlası 151

G
Gece Kahvesi 93
Gelincikler ve Kelebekler 213

H
Harap Ahır ve Eğilen Kadınla Küçük Ev 19

J
Japon etkisi: Oiran (Keisai Eisen'den esinle) 49
Japon etkisi: Yağmur Altında Köprü (Hiroşige'den esinle) 51

K
Kırmızı Lahanalı ve Soğanlı Natürmort 43
Kırmızı Üzüm Bağı 117
Köylü 13
Küçük Kızlar 231

L
L'Arlésienne (Madam Ginoux) 209
L'Arlésienne: Madame Ginoux Kitaplarla 113
La Mousmé 81
Le Moulin de la Galette 39
Les Alyscamps 111

M
Mahkûmlar Havalandırmada (Gustave Doré'den esinle) 211
Mavili Kadının Portresi 27
Montmartre'da Hendek ve Değirmenler 85

N
Natürmort: Çizim Tahtası ve Soğanlar 127
Natürmort: Vazoda On Beş Ayçiçeği 87
Natürmort: Vazoda On İki Ayçiçeği 139

Natürmort: Vazoda Pembe Güller 221
Nuenen'deki Papaz Evinin Bahçesi Karlar Altında 15

O-Ö
Otoportre 121
Otoportre 163
Otoportre 167
Otoportre 169
Otoportre (Paul Gauguin'e ithaf edilmiş) 95
Oturan Beyaz Başlıklı Köylü Kadın 25
Öğle Uykusu (Millet'den esinle) 203

P
Patates Yiyenler 17
Patience Escalier'nin Portresi 89
Paul Gauguin'in Koltuğu 125
Peiroulets Vadisi 199
Pietà (Delacroix'dan esinle) 171
Place du Forum, Arles'da Gece Kahvesi 105
Postacı Joseph Roulin'in Portresi 83
Provence'da Saman Yığınları 75

R
Rhône Üzerinde Yıldızlı Gece 99

S-Ş
Sabah: Çalışmaya Giden Köylü Çift (Millet'den esinle) 201
Saçları Açık Kadın 29
Saint-Paul Hastanesi'nin Bahçesindeki Ağaçlar 183
Saint-Paul Hastanesi'nin Bahçesindeki Ağaçlar 185
Saint-Paul Hastanesi'nin Bahçesindeki Ağaçlar ve Adam 195
Saint-Paul Hastanesi'nde Bir Hastanın Portresi 175
Saint-Paul Hastanesi'nin Bahçesi 145
Saint-Paul-de-Mausole'deki Kilise 181
Saintes-Maries Sahilinde Balıkçı Tekneleri 79
Saintes-Maries'de Sokak 73
Saintes-Maries'de Üç Beyaz Ev 71
Şairin Bahçesi 103
Saksıda Frenksoğanı 41
Sanat Taciri Alexandre Reid'in Portresi 55
Sanatçının Annesinin Portresi 109
Sargılı Kulaklı Otoportre 131
Sargılı Kulaklı ve Pipolu Otoportre 135

Scheveningen Sahili 9
Sebzeli Natürmort 23
Servi Ağaçlı Yeşil Buğday Tarlası 155
Servi ve İki Kadın 205
Serviler ve İki Kadın 147
Sırtüstü Duran Yengeç 137
Sürahili ve Tabakta Limonlu Natürmort 53
Şövale Önünde Otoportre 63

T

Tanguy Baba'nın Portresi 47
Tarlada Saban Süren Adam ve Değirmen 177
Tepenin Yanında Saz Damlı Evler 241
Tepeye Giden Patikada Kavaklar 161
Tohum Eken Adam 115
Tohum Eken Adam (Millet'den esinle) 187
Toprağı Kazan Köylü Kadın 21

Ü

Üzgün Yaşlı Adam 215

V

Vincent'ın Arles'daki Evi (Sarı Ev) 97
Vincent'ın Sandalyesi ve Piposu 123

Y, Z

Yağmurda Auvers Manzarası 237
Yağmurlu Bir Günde Saman Yığınları 245
Yardımsever (Delacroix'dan esinle) 219
Yaşlı Porsukağacının Gövdesi 61
Yatak Odası 165
Yeşil Üzüm Bağı 101
Yıldızların Altında Servili Yol 223
Yol İşçileri 193
Zeytinlik 153

ISBN 978-975-08-1730-4